

TUNNIKAVAD ÕPETAJALE

RAHVUSVAHELINE PROJEKTIJUHTIMINE

VALIKAINE

KÄTLIN KULDMAA
koostaja

Kasutamiseks koos käsiraamatuga “Rahvusvaheline projektijuhtimine”,
autor-koostaja Natalja Klimenkova

TUNNIKAVAD ÕPETAJATELE
RAHVUSVAHELINE PROJEKTJUHTIMINE
VALIKAINE

Koostaja: Kätlin Kuldmaa

Kasutamiseks koos käsiraamatuga “Rahvusvaheline projektijuhtimine”, autor-koostaja Natalja Klimenkova

Käesolevas kogumikus on kokku 70 tunnikava, mis on mõeldud kasutamiseks valikkursuse “Rahvusvaheline projektijuhtimine” läbiviimiseks gümnaasiumiastmes. Seda materjali tuleks kasutada koos käsiraamatuga “Rahvusvaheline projektijuhtimine”, autor-koostaja Natalja Klimenkova. Tunnikavades mainitud leheküljenumbrid pärinevad käsiraamatust.

Tunnikavade eesmärk on toetada õpetajaid valikaine “Rahvusvaheline projektijuhtimine” esmakordsel läbiviimisel. Loodame, et valikaines osalemine avab noortele uksi täiesti uude maailma. Valikainet võib läbi viia kas ühe või kahe kursuse raames. Juhul kui valikaine vältab ainult ühe kursuse (35 tundi), soovitame kasutada vaid neid tunnikavasid, mille pealkirjad on kirjutatud läbivalt suurte tähtedega. Küsimuste korral võib pöörduda kas tunnikavade koostaja Kätlin Kuldmaa või Noorteagentuuri Erasmus+ projektijuhi Heiki Viisimaa poole. Edu!

SISUKORD

1.1 SISSEJUHATUS AINESSE	6
1.2 MIS ON PROJEKT?	8
1.3 MITTEFORMAALNE ÕPPIMINE	10
1.4 Formaalne, mitteformaalne ja informaalne õppimine	11
2.1 MEESKOND	122
2.2 Meeskonna moodustamine	144
2.3 EFEKTIIVNE MEESKOND	155
2.4 Grupidünaamika	16
2.5 Grupi kujunemine	17
2.6 Koostöö meeskonnas	18
3.1 PROJEKTI ETAPID	19
3.2 ERASMUS+ VÕIMALUSED	21
3.3 Erasmus+ võimalused II	23
3.4 PROJEKTI EESMÄRK	24
3.5 PROJEKTI TEEMA JA IDEE VALIMINE	25
3.6. Ideede kohvik	26
4.1 PROJEKTI VAJALIKKUS	27
4.2 PROJEKTI TÄHTSUS + ISIKLIK MOTIVATSIOON	28
4.3 Isiklik motivatsioon	290
4.4 PROJEKTI AKTUAALSUS	31
4.5 Noorteagentuuri veebileht ja taotlusvorm	32
5.1 PROJEKTI EESMÄRK JA OSALEJAD	33

5.2	PROJEKTI EESMÄRK	34
5.3	SIHTGRUPP	35
5.4	Kaudne sihtgrupp	36
5.5	Noorte osalus	37
5.6	Noorte osalus II	38
5.7	TAKISTUSED KAASAMISEL	39
5.8	Taotlusvormiga tutvumine	40
6.1	PARTNERLUS	42
6.2	PARTNERITE OTSING JA VALIK	43
6.3	Partneriotsingu simulatsioon	44
6.4	PARTNERITE OMAVAHELINE SUHTLUS	45
6.5	Partnerlusleping	46
7.1	PROJEKTI TEGEVUSKAVA	47
7.2	Projekti tegevuskava lõpetamine	48
7.3	Projektilaat	49
7.4	MITTEFORMAALSE ÕPPIMISE MEETODID	50
7.5	Mitteformaalsed meetodid II	51
7.6	Mitteformaalsed meetodid III	52
7.7	Noortevahetuse tegevuse tutvustamine	53
8.1	ÕPPIMINE PROJEKTIDES	54
8.2	ÕPISTIILID	55
8.3	MUGAVUSTSOON	56
8.4	Refleksioon	57
8.5	NOORTEPASS	58

8.6 Noortepass II	59
9.1 MIS ON KULTUUR?	61
9.2 Kultuuridevaheline õpe	62
9.3 Kultuuridevaheline õpe II	63
9.4 Kultuuridevaheline õpe III	64
9.5 Kultuuridevaheline õpe IV	65
10.1 PROJEKTI PRAKTILINE KORRALDUS	67
10.2 PROJEKTI EELARVE KOOSTAMINE	68
10.3 Eelarve koostamine II	69
10.4 SPONSORLUS	70
10.5 Sponsorlus II	71
10.6 TURVALISUS	72
10.7 Praktiline korraldus, eelarve, turvalisus	73
11.1 MÕJU JA NÄHTAVUS	74
11.2 Projekti nähtavus	75
11.3 Projekti nähtavus II	76
11.4 Turundus sotsiaalmeedias	77
11.5 TULEMUSTE LEVITAMINE JA RAKENDAMINE	78
12.1 HINDAMINE JA KOKKUVÕTE	79
12.2 PROJEKTI ESITAMINE JA KAITSMINE	80
12.3 KURSUSE KOKKUVÕTE JA ANALÜÜS	81
12a.1 Muud rahastusvõimalused	82
12a.2 Muud rahastusvõimalused II	83
12a.3 Töö taotlusvormiga	84

12a.4 Külaline tunnis
LISA. Aine hindamine

85
86

1.1 SISSEJUHATUS AINESSE

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Sissejuhatus ainesse (lk 8–10, 13)

Tunni eesmärgid: õpilane

- tutvub aine ülesehituse, õpiväljundite ja hindamisega;
- väljendab enda ootusi ainele.

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimarkerid, hangi kleebitavad märkmepaberid;
- valmista ette ülesannete läbiviimist toetav esitus ja vahendid selle kuvamiseks;
- valmista ette BINGO mänguks vajalikud lehed kõigile õpilastele.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	20 min	<ul style="list-style-type: none">- Tutvusta lühidalt ennast ja kursuse eesmärke.- Vii läbi lühike mäng nimede õppimiseks: BINGO (lk 13 ja 14).- Vii läbi lühike mäng üksteise tundmaõppimiseks, näiteks Kiirkohting (lk 13).	<ul style="list-style-type: none">- Kuulavad, saamaks infot kursuse ja õpetaja kohta.- Võtavad aktiivselt osa kahest nn "jäamurdmise" mängust.	<ul style="list-style-type: none">- Aktiveerida õpilased ja häälestada tunni teemale.- Murda suhtlusbarjäärid, luua hea koostööõhustik.
II Põhiosa	20 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu õpilastel kirjutada märkmepaberitele endi ootused ainele "Rahvusvaheline projektijuhtimine". Õpilane peaks kirja panema vähemalt kolm märksõna.- Kui märksõnad on kirjas, jaga õpilased 3–4-liikmelistesse gruppidesse ning lase neil üksteise märksõnu võrrelda. Palu õpilastel märksõnad grupeerida. Iga rühm kirjeldab lühidalt enda grupis välja tulnud ootusi.- Palu õpilastel samades gruppides ka välja mõelda, millised reeglid võiksid klassiruumis kehtida.- Leppige ühiselt kokku klassi reeglites, kirjuta need tahvlile või arvutisse.	<ul style="list-style-type: none">- Kirjutavad märkmepaberile endi ootused alanud ainele.- Võrdlevad, grupeerivad ja kirjeldavad rühmas oma ootusi.- Osalevad aktiivselt aines kehtivate reeglite kokkuleppimises.	<ul style="list-style-type: none">- Kaardistada õpilaste ootused ning luua ühised reeglid, mis panevad aluse sujuvale koostööle terve kursuse jooksul.

III Lõpetav osa	5 min	<ul style="list-style-type: none"> - Selgita õpilastele, miks tunnis just selliseid tegevusi läbi viidi, korda üle kokku lepitud reeglid, kursuse ülesehitus ja hindamiskriteeriumid. - Jäta reeglid klassiruumi seinale kursuse lõpuni. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuulavad ning teevad märkmeid kursuse ülesehituse ja hindamiskriteeriumite kohta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Teadvustada nn jäämurdmise eesmärgi ja kursuse reegleid.
-----------------	-------	--	---	--

1.2 MIS ON PROJEKT?

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti definitsioon (lk 11)

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab selgitada mõisteid: projekt, projektijuhtimine, ressursid, tulemus;
- teab projektijuhtimisega seotud põhilisi kriteeriumeid;
- oskab tuua sobilikke näiteid projektidest.

Mõisted: projekt, projektijuhtimine, ressursid, tulemus, ajaline raam

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimarkerid, hangi kleebitavad märkmepaberid;
- valmista ette ülesannete läbiviimist toetav esitlus ja vahendid selle kuvamiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärk
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Mis on projekt? Vii läbi ajurünnak koos õpilastega.- Tutvusta õpilastele tunni eesmärke ning seejärel palu neil paaristööna kirja panna erinevaid näiteid projektidest.- 2–3 minuti möödudes lase õpilastel oma näited ette lugeda ja tagasisidesta neid.	<ul style="list-style-type: none">- Osalevad kiires ajurünnakus.- Kirjutavad paarilisega vihikusse erinevaid projektide näiteid ning loevad oma näiteid ette.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	20–25 min	<ul style="list-style-type: none">- Tutvusta õpilastele projekti peamised tunnused ning esitle erinevaid projektide näiteid, õpilaste ülesandeks on näidetest välja tuua projekti jaoks olulised tunnused.- Selgita, miks on projekti läbiviimise juures oluline juhtimine. Tutvusta põgusalt projekti erinevaid etappe.	<ul style="list-style-type: none">- Tutvuvad õpetaja selgituste abil projekti tunnustega: aeg, tulemus ja ressursid.- Otsivad näidete seast projektile iseloomulike aspekte.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida uut materjali ning kinnistada seda läbi näidetega töötamise.
III Lõpetav osa	10–15 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu õpilastel seada erinevad projekti etapid tähtsuse järjekorda ja oma valikut põhjendada. Nii korratakse üle ka tunni jooksul õpitu.	<ul style="list-style-type: none">- Asetavad projekti etapid tähtsuse järjekorda ning põhjendavad valikut.	<ul style="list-style-type: none">- Korrata tunni materjali, saada tagasisidet õppimisest.

1.3 MITTEFORMAALNE ÕPPIMINE

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Mitteformaalne õppimine (lk 12)

Tunni eesmärgid: õpilane

- tunneb mitteformaalse õppimisega seotud põhimõisteid ja tunnuseid;
- oskab eristada mitteformaalset, informaalset ja formaalset õppimist.

Mõisted: mitteformaalne, formaalne ja informaalne õppimine

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimarkerid;
- valmista ette ülesannete läbiviimist toetav esitlus ja vahendid selle kuvamiseks.
- valmista ette soojendusharjutuse jaoks vajalik tabel ning kleebitavad märkmelehed erinevate märksõnadega;

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Klassi seinal on kolm tulpa pealkirjadega “KOOL”, “HUVIRING / NOORTEKESKUS / ÕPILASESINDUS” ja “KODU”. See tabel jääb seinale tunni lõpuni.- Jaga igale õpilasele üks märksõna ning lase tal sellele leida sobiv koht. Märksõnad võiksid olla eri värvi paberitel, vastavalt sellele, kas tegemist on tegevusega või kirjeldava omadussõnaga.- Märksõnad: matemaatikaülesannete lahendamine, vanemate aitamine, trennikaaslastega ühiselt pingutamine, kindel tunniplaan, paindlik ajakava, individuaalne õpe, eesmärgipärasus, vabatahtlikkus, õpetaja, juhendaja, kohustuslik, tunnistus, tantsutrenn, jalgpall, oma toa koristamine, kohustusliku kirjanduse lugemine, jne.	<ul style="list-style-type: none">- Paigutavad neile antud märksõnad endi arvates kõige sobivasse kategooriasse.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale.

II Põhiosa	20–25 min	<ul style="list-style-type: none"> - Esita klassikaline miniloeng mitteformaalse õppimise teemal (abimaterjal lk 12). Anna klassile kuulamise ajaks ülesanne leida kolme eri liiki õppimise tunnuseid. Loengut saad täiendada näiteks videoga "Mitteformaalsest õppimisest. Sissejuhataav kõne." (2013): https://www.youtube.com/watch?v=GUVefzh3nho. - Pärast video vaatamist palu klassil välja tuua tunnuseid, mis erinevate õppimiste juurde kuuluvad. - Palu õpilastel tuua iga õpivormi kohta üks näide. - Tunni alguses koostatud tabeli pealkirjad võiks nüüd ühiselt ära muuta: formaalne, mitteformaalne ja informaalne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuulavad ja teevad märkmeid. - Video vaatamise järel toovad välja, mis eristab kolme erinevat õppimise viisi. - Toovad iga õppevormi juurde sobiva näite. - Ühiselt parandatakse tunni alguses koostatud tabelit. 	<ul style="list-style-type: none"> - Õppida ja kinnistada uut materjali ning seostada seda eluga.
III Lõpetav osa	10–15 min	<ul style="list-style-type: none"> - Võimalusel kutsu tundi mõni noor, soovitavalt oma kooli õpilane, kellel on jagada hea mitteformaalse õppimise kogemus. Külaline räägib oma kogemusest ja õpilased saavad talle küsimusi esitada. Võimalikke teemasid: noorteorganisatsioonides osalemine, vabatahtlik töö, kooli õpilasesinduse töös osalemine, koolilehe tegemine. - Vastavalt ajalistele võimalustele võid külalise jaoks reserveerida eraldi tunni või tunni lõpust 10...15 minutit. - <i>Kui külalist ei õnnestu kutsuda, palu õpilastel rääkida kas pinginaabriga või rühmades, mida nad sooviksid projektikogemuse kaudu õppida.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuulavad ühe õpilase kogemuslugu ning küsivad täiendavaid küsimusi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Seostada teooriat praktikaga.

1.4 Formaalne, mitteformaalne ja informaalne õppimine

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Mis on mitteformaalne õppimine? (lk 12)

Tunni eesmärgid: õpilane

- tunneb mitteformaalse õppimisega seotud põhimõisteid ja tunnuseid;
- oskab kirjeldada mitteformaalset õppimist ja tuua selle kohta näiteid.

Mõisted: mitteformaalne õppimine, kogemusõpe

Õpetaja eeltöö:

- lepi kokku külalise visiit kooli;
- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimarkerid ja/või esitlustehnika vastavalt külalise soovidele.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	20–25 min	- Külaline (VitaTiimist, Noorteagentuurist, hetkel Eestis tegutsev Euroopa Solidaarsuskorpuse vabatahtlik või varem Erasmus+ projekti(de)s osalenu) jagab oma kogemust, keskendudes sealjuures õppimise aspektile. Palu igal rühmal või pingil külalisele esitada vähemalt üks täpsustav küsimus.	- Kuulavad külalise kogemuslugu ning esitavad talle paari peale vähemalt ühe täpsustava küsimuse.	- Seostada tunni teema praktilise eluga.
II Põhiosa	15 min	- Suuna õpilasi paaristööna leidma oma elust mõni tähenduslik mitteformaalse õppimise juhtum, analüüsima kaasnenud õpikogemust ja välja tooma, kas nad sel ajahetkel õppimise peale mõtlesid.	- Proovivad leida oma elust mitteformaalse õppimise kogemust ning jagavad seda oma pinginaabriga.	- Seostada õpitud eluga ning analüüsida õppimise aspekti.
III Lõpetav osa	5–10 min	Kokkuvõtteks palu õpilastel sõnastada ja seina või tahvli peale panna kõige olulisem mõte, mille nad endaga tunnist kaasa võtavad. Kui aeg lubab, tehke ühine tagasisidering, kui mitte, julgusta õpilasi üksteise mõtetega tutvuma	- Reflekteerivad ühiselt õpitu üle, leides tunnist saadud olulisima mõtte enda jaoks.	- Võtta kokku tunni teema ja selle üle reflekteerida.

2.1 MEESKOND

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Meeskond (lk 15–26)

Tunni eesmärgid: õpilane

- omab ettekujutust grupi arengu ja meeskonna toimimise seaduspärasustest;
- on teadlik erinevatest rollidest meeskonnas;
- tunneb ja oskab valida meeskonnamänge, mis soodustavad koostööd ja tegutsemist;
- soovib teha koostööd.

Mõisted: meeskonnatöö, efektiivne meeskond, koostöötav grupp, grupidünaamika, grupi kujunemise faasid

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimarkerid;
- valmista ette teema sissejuhatamiseks vajalikud videod ja vahendid nende esitamiseks;
- leia kergest materjalist “bambuskepp” ühe meeskonnamängu mängimiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	10–15 min	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuseks näita klassile kahte videot:<ul style="list-style-type: none">- “The Power Of Teamwork” (Sam Law), https://www.youtube.com/watch?v=vtXKQOtNWPg (näide heast tiimitööst)- “For The Birds” (Pixar Short Films) https://www.youtube.com/watch?v=_nbVTUYVKxg (näide halvast tiimitööst).- Algata arutelu: milline on hea meeskonnatöö ja mida selles tarvis on? Arutelu võid kujundada vastavalt õpilaste arvule (paarides, 3–4-liikmelistes rühmades või terve klassiga).	<ul style="list-style-type: none">- Vaatavad kahte videot ning analüüsivad nähtut.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale.

II Põhiosa	30 min	<ul style="list-style-type: none"> - Jaga õpilased meeskondadesse teemade alusel, millega nad tahaksid tööd teha (keskkond, koolielu parendamine, jne). Enne projektiideedega tööle asumist võiks õpilastest moodustuda püsivamad rühmad. See võimaldab õpilastel kogeda ja mõista grupidünaamikat. Rühmade loomine võiks toimuda vabatahtlikkuse alusel. Rühmade suurus võib varieeruda 3–6 õpilase vahel. Sellest suuremat meeskonda on juba keerulisem juhtida. - Kui meeskonnad on loodud, jõuate teha paar meeskonnaehitamise mängu (lk 24–26), näiteks: <ul style="list-style-type: none"> - Bambuskepp (lk 24) – võtab aega 10–12 min. - Numbrimäng – õpilastel on ülesandeks ühes rühmas loendada 21ni ilma eelneva kokkuleppeta, kes mis numbrit ütleb. Kui keegi ütleb ühe numbrit samal ajal, siis tuleb asuda lugema uuesti algusest. 	<ul style="list-style-type: none"> - Moodustavad enda huvidele vastavad rühmad, mille koosseisus jätkatakse tööd terve aine vältel. - Osalevad aktiivselt meeskonnaehitamise mängudes. 	<ul style="list-style-type: none"> - Luua meeskonnad, kujundada esmane grupidünaamika.
<p><i>Mängude üle reflekteerimine võiks jääda järgmisesse tundi. Kui aega on rohkem, võid meeskonnamängude mängimiseks kavandada ühe eraldi tunni.</i></p>				

2.2 Meeskonna moodustamine

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Meeskond (lk 15–26)

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab näha ning mõistab grupi arengu ja meeskonna toimimise seaduspärasusi, sh erinevaid rolle meeskonnas;
- tunneb ja oskab valida meeskonnamänge, mis soodustavad koostööd ja tegutsemist;
- soovib teha koostööd.

Mõisted: meeskonnatöö, efektiivne meeskond, koostöötav grupp, grupidünaamika, grupi kujunemise faasid

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimarkerid;
- hangi eri raskuse ja suurusega pallid (10–12);
- pane iga rühma jaoks ümbrikutesse ruudu tükid (vaata: <http://www.hunter.cuny.edu/socwork/nrcfcpp/pass/learning-circles/five/Brokensquares.pdf>).

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I mäng	15–20 min	<ul style="list-style-type: none">- Selgita, et täna mängite meeskonnatööd arendavaid mänge ning järgmises tunnis analüüsite täna toimuvat.- Tekita õpilastest ring ja vii läbi mäng “Pallid kui sõnumid” (lk 24).- Sobival hetkel lõpeta mäng ning arutlege õpilastega: mis toimus, kuidas te ennast tundsite, mis segas ülesande täitmist, jne. Proovi tuua paralleele suhtlusega päris elus.	<ul style="list-style-type: none">- Mängivad mängu „Pallid kui sõnumid“.- Pärast mängu lõppu osalevad ühises refleksioonis.	<ul style="list-style-type: none">- Näitlikustada meeskonnatöö ja suhtlemise keerukust.
II mäng	20–25 min	<ul style="list-style-type: none">- Jaga õpilased 5-stesse rühmadesse ja vii läbi mäng “Sõnatu meeskond” (lk 24). Määra mängule kindlad reeglid, näiteks:<ul style="list-style-type: none">- ei tohi rääkida;- oma ruudutükke võib anda ainult konkreetsele teisele osalejale;- teise osaleja tükke ei tohi ise võtta.	<ul style="list-style-type: none">- Mängivad mängu „Sõnatu meeskond“.	<ul style="list-style-type: none">- Saada kogemus, et koostööd tehes tuleb isiklik eesmärk jätta tagaplaanile rühma eesmärgi saavutamiseks, läbi mille saavutatakse ka isiklik eesmärk.

Vastavalt ajalistele võimalustele võid läbi viia kaks lühemat või ühe pikema mängu. Võid valida ka mõne muu mängu (lk 24–26).

2.3 EFEKTIIVNE MEESKOND

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Meeskond (lk 16–20)

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab näha ja mõistab grupi arengu ja meeskonna toimimise seaduspärasusi, sh erinevaid rolle meeskonnas.

Mõisted: meeskonnatöö, efektiivne meeskond, koostöötav grupp, grupidünaamika, grupi kujunemise faasid, rollid meeskonnas

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimarkerid;
- valmista ette esitlus, mis selgitab meeskonnatöö efektiivsuse edendamist ning rolle meeskonnas, ning vahendid selle kuvamiseks;
- valmista ette individuaalse refleksiooni tegemiseks vajalikud töölehed (lk 19);
- valmista ette rollide jagamiseks vajalikud töölehed (lk 20).

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Meenutage eelmises tunnis tehtut, palu õpilastel välja tuua oma lemmikmängud.	- Meenutavad ja analüüsivad eelmise tunni meeskonnamänge.	- Seostada eelmise tunni sisu tänases tunnis tehtava tööga.
II Põhiosa	35–40 min	- Selgita õpilastele meeskonnatöö edendamise mõju töö efektiivsusele (lk 19). Anna neile individuaalne ülesanne reflekteerida enda kui meeskonnaliikme üle. Ülesanne tuleb sooritada kirjalikult. - Tutvusta õpilastele erinevaid rolle meeskonnas. Lase rühmadel omavahel jaotada lk 20 toodud rollid.	- Kuulavad selgitust meeskonnatöö tähtsusest ja asuvad siis individuaalset tööd tegema. - Kuulavad selgitust meeskonnatöö rollidest ja asuvad grupis rolle jaotama.	- Õppida tundma meeskonnatöö erinevaid astmeid. - Õppida meeskonnatööd analüüsima.
III Kodune töö	23 min	Palu õpilastel kodus vaadata videot "Itay Talgam: Lead like the great conductors": https://www.youtube.com/watch?v=R9g3Q-gvtss . Kui on aega, võib videot ka tunnis ühiselt vaadata	- Vaatavad tunnitöö teemalist videot.	- Laiendada ja kinnistada õpitut.

2.4 Grupidünaamika

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Meeskond (lk 16–20)

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab näha ja mõistab grupi arengu ja meeskonna toimimise seaduspärasusi, sh erinevaid rolle meeskonnas.

Mõisted: meeskonnatöö, efektiivne meeskond, koostöötav grupp, grupidünaamika, grupi kujunemise faasid, rollid meeskonnas

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette infolehed reflekteerimiseks (lk 19–20);
- valmista ette sobivad postkaardid või pildikaardid kokkuvõtte jaoks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu õpilastel kommenteerida kodus vaadatud videot. ("Itay Talgam: Lead like the great conductors", https://www.youtube.com/watch?v=R9g3Q-qvtss).- Lase rühmadel lühidalt esitleda eelmises tunnis tehtud tööd.	<ul style="list-style-type: none">- Vastavad õpetaja küsimustele video kohta.- Esitlevad eelmises tunnis tehtud kirjalikku tööd.	<ul style="list-style-type: none">- Meenutada eelmises tunnis õpitut, häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	20–25 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu igal õpilasel valida grupp, kuhu ta kuulub väljaspool kursuse keskkonda (perekond, trenn vms). Jaota infolehed ning lase seda gruppi analüüsida efektiivsuse ja meeskonna rollide aspektist (lk 19–20).- Palu õpilastel tutvustada oma analüüsi pinginaabrile.	<ul style="list-style-type: none">- Analüüsivad grupe, kuhu kuulutakse väljaspool kursust.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida uut materjali ning seostada seda oma eluga.
III Lõpetav osa	10–15 min	<ul style="list-style-type: none">- Korda klassiga üle meeskonnatöö kohta õpitud põhitõdesid.- Esita küsimus aruteluks: kas iga grupp on ka automaatselt meeskond? Mis vahe on grupil ja meeskonnal?- Kokkuvõtteks palu igal õpilasel valida üks pildikaart (võib kasutada Dixiti kaarte või postkaarte), mis iseloomustab tema enesetunnet ja rolli meeskonnas, ning selgitada oma valikut.	<ul style="list-style-type: none">- Osalevad aktiivselt ühisarutelus.	<ul style="list-style-type: none">- Kinnistada õpitut ja selle üle reflekteerida.

2.5 Grupi kujunemine

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Meeskond (lk 21–22)

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab näha ja mõistab grupi arengu ja meeskonna toimimise seaduspärasusi, sh erinevaid rolle meeskonnas;
- tunneb ja oskab valida meeskonnamänge, mis soodustavad koostööd ja tegutsemist.

Mõisted: meeskonnatöö, efektiivne meeskond, koostöötav grupp, grupidünaamika, grupi kujunemise faasid, rollid meeskonnas

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkid;
- valmista ette lehed märksõnadega õpilastele jagamiseks (lk 21).

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Algata paaristööna ajurünnak: milline on hea juht? Pärast 2–3 minutit paaride arutelu küsi, millised omadused on õpilaste arvates heale juhile vajalikud.	<ul style="list-style-type: none">- Võtavad osa ajurünnakust.- Vastavad õpetaja küsimustele.	<ul style="list-style-type: none">- Aktiveerida õpilased tegelema tunni teemaga.
II Põhiosa	30 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu õpilastel panna kirja märksõnu, mis nende arvates iseloomustavad grupe.- Seejärel anna kõigile rühmadele märksõnad (lk 21) ning palu välja valida sõnad, mis nende gruppi iseloomustavad.- Lase rühmadel analüüsida, millised neist omadustest on tugevused ning millised nõrkused.- Kui rühmatöö on tehtud, siis proovige ühiselt defineerida erinevused efektiivse ja ebaefektiivse grupi vahel.	<ul style="list-style-type: none">- Panevad iseseisvalt kirja märksõnu, mis seostuvad efektiivse ja ebaefektiivse grupiga.- Analüüsivad rühmas, mis märksõnad kirjeldavad nende gruppi.- Määratlevad erinevused efektiivse ja ebaefektiivse grupi vahel.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida ja kinnistada uut materjali.
III Lõpetav osa	10 min	<ul style="list-style-type: none">- Kui jääb aega, siis võid teha väiksemates gruppides refleksiooniringi teemal “Millised on rühmatööga seotud suuremad hirmud?” või “Kust tulevad konfliktid? Kas konflikti tuleks karta?”.	<ul style="list-style-type: none">- Osalevad rühmaarutelus.	<ul style="list-style-type: none">- Reflekteerida rühmatööga seotud teemadel.

2.6 Koostöö meeskonnas

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Meeskond (lk 23)

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab näha ja mõistab grupi arengu ja meeskonna toimimise seaduspärasusi, sh erinevaid rolle meeskonnas.

Mõisted: meeskonnatöö, efektiivne meeskond, koostöötav grupp, grupidünaamika, grupi kujunemise faasid, rollid meeskonnas

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkerid;
- varu paberid harjutuse tegemiseks

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Vii klassiga läbi harjutus “Minu ja meie arvamus” (lk 23).- Jaota klass vähemalt 6-liikmelisteks rühmadeks.- Lase igal rühmal valida demokraatlikult grupi juht, kes juhhib rühmasisest arutelu.- Lase igal grupil valida vaatleja, kes ei osale arutelus, vaid jälgib toimuvat, annab grupi tööle hinnangu ning teeb sellest lühiülevaate.	<ul style="list-style-type: none">- Jagavad gruppides rollid.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale, valmistuda rühmatöök
II Põhiosa	25–30 min	<ul style="list-style-type: none">- Lase igal õpilasel kirjutada paberile, mida tähendab tema jaoks KOOSTÖÖ PROJEKTIS. Selleks tuleb leida vähemalt 8 sõnapaari (üks positiivne sõna ja selle vastand).- Algata igas grupis arutelu, leidmaks vähemalt 8 sõnapaari, mida võiks esitleda kui grupi arvamust.- Seejärel lase moodustada grupi arvamuste pingerida. Märksõnad tuleb järjestada demokraatlikul viisil ning vastandid reastada tähtsuse järgi.- Lase igas grupis demokraatlikult valida tulemuste esitaja.	<ul style="list-style-type: none">- Töötavad individuaalselt.- Osalevad grupiarutelus.- Valivad tulemuste esitleja.	<ul style="list-style-type: none">- Teha läbi harjutus, mõistmaks paremini tööd grupis.
III Lõpetav osa	5–10 min	<ul style="list-style-type: none">- Pärast väikest pausi algata lõpuarutelu, kus võtavad sõna esitajad ja vaatlejad.	<ul style="list-style-type: none">- Esitajad ja vaatlejad teevad kokkuvõtteid.	<ul style="list-style-type: none">- Võtta rühmatöö ühiselt kokku.

3.1 PROJEKTI ETAPID

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti etapid ja sammud (lk 27–28, lk 33)

Tunni eesmärgid: õpilane

- tunneb projektide etappe ning planeerib enda projekti nendest lähtuvalt;
- oskab kasutada erinevaid meetodeid projektiideede otsimiseks ning on valinud idee, mida selle aine raames projektimeeskonnas arendada;
- teab programmi Erasmus+: Euroopa Noored eesmäärke ja tegevusvõimalusi ning viib oma projektiidee programmi tingimustega vastavusse.

Mõisted: projekti algatamine, planeerimine, elluviimine ja kontroll, projekti kokkuvõte, projekti elutsükkel

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkid;
- valmista ette ülesannete läbiviimist toetav esitlus ja vahendid selle kuvamiseks;
- valmista ette soojendusharjutuseks vajalikud vahendid: nöö, projekti etappide märksõnad paberilehtedel;
- otsi projekti etappide tundmaõppimiseks sobivaid näiteid, nt Telepurgist: <http://eneb.archimedes.ee/telepurk/1506949867/NOORTV-I-REMP>.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	10-15 min	<ul style="list-style-type: none">- Pange klassiga ühiselt järjekorda projekti erinevaid etappe kirjeldavad märksõnad. Selleks pane ruumi keskele või klassi ette nöö, mis sümboliseerib projekti ajajoont. Jaga õpilastele lehtedel märksõnad ning lase need ühiselt nöörile õigesse järjekorda panna.- Märksõnad: Idee tekkimine, meeskonna kokkupanek, taotluse kirjutamine, partnerite leidmine, taotluse esitamine, finantseerijate otsuse ootamine, projekti põhiosa elluviimine, aruandlus, projekti lõpetamine.	<ul style="list-style-type: none">- Järjestavad projekti etappe.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale.

II Põhiosa	30 min	<ul style="list-style-type: none"> - Esita miniloeng teemal “Projekti elutsükkel” (projekti algatamine, planeerimine elluviimine ja kontroll ning kokkuvõte – abiks lk 27). Hea oleks kasutada mõnda reaalselt näidet (Noortevahetus vm, palju videonäiteid leiab Telepurgist). - Loengu lõpus räägi õpilastele projekti elutsüklist (skeem lk 28). Seejärel palu kõigil õpilastel kirjutada endale kiri või postkaart tulevikku, mis aitaks neil projekti “pimedat ööd” üle elada. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuulavad õpetajat, soovi korral teevad märkmeid. - Vaatavad õpetajaga koos näidet mõnest juba toimunud projektist. - Tutvuvad projekti elutsükliga. - Kirjutavad endale motiveeriva kirja tulevikku, annavad selle õpetajale. 	<ul style="list-style-type: none"> - Omandada uut materjali. - Tugevdada motivatsiooni.
------------	--------	---	--	---

3.2 ERASMUS+ VÕIMALUSED

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Erasmus+ programmiga tutvumine (lk 29–32)

Tunni eesmärgid: õpilane

- on tutvunud Erasmus+ erinevate võimalustega;
- teab programmi eesmärke.

Mõisted: Erasmus+: Euroopa Noored, noorte omaalgatus, kodanikuaktiivsus, kultuuridevaheline õpe

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkid;
- taga õpilastele võimalused veebi kasutamiseks;
- valmista ette ülesannete läbiviimist toetav esitlus ja tehnilised vahendid selle kuvamiseks;
- valmista ette mosaiiklugemiseks vajalikud tekstid (materjale võid küsida Noorteagentuurist);
- valmista ette tunni lõpus mängimiseks vajalik Kahoot.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Esita miniloeng: Erasmus+ programmi ning teiste Noorteagentuuri võimaluste ja eesmärkide tutvustus.	- Kuulavad aktiivselt ja esitavad küsimusi.	- Häältestuda ja õppida uut materjali.
II Põhiosa	20–25 min	- Suuna erinevad õpilased veebilehe noored.ee abiga individuaalselt tutvuma erinevate teemadega: A: Rahvusvaheline noortealgatus B: Rahvusvaheline noortevahetus C: Noorte osalusprojekt D: Noorte solidaarsusprojekt E: Noortekohtumised. - Pärast lugemist moodusta grupid iga teksti lugenud õpilastest ja lase neil loetut üksteisele tutvustada.	- Tutvuvad neile antud tekstiga. - Tutvustavad loetut kaaslastele, kuulavad, mida teised teada said.	- Õppida uut materjali iseseisvalt ja läbi koostöö.

III Lõpetav osa	10–15 min	<ul style="list-style-type: none"> - Õpitu kontrollimiseks lase õpilastel vastata Kahootis, küsimustele erinevate Erasmus+ programmi projektide kohta. - Pärast Kahooti lase teha ka nõ vigade parandus ja vastused üle vaadata. - Tuleta klassile meelde, et järgmises tunnis asutakse projektiideed välja töötama. (NB! Kui aine läbimiseks on aega rohkem kui 35 tundi, siis võib seda teha järgmisel tunnil.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Vastavad Kahootis küsimustele ja hiljem viivad läbi nõ vigade paranduse. 	<ul style="list-style-type: none"> - Korrata tunni materjali, saada tagasisidet õppimisest.
<p><i>Juhul kui on aega, võid lasta õpilastel koostada iga Erasmus+ alaliigi kohta esitluse ja otsida ka mõni projektinäide. Järgnev tunnikava hõlmab nende esitluste ettekandmist. Sellisel juhul võiks Kahoot toimuda järgmises tunnis</i></p>				

3.3 Erasmus+ võimalused II

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Erasmus+ programmiga tutvumine (lk 29–32)

Tunni eesmärgid: õpilane

- on tutvunud Erasmus+ erinevate võimalustega;
- teab Erasmus+ programmi eesmäärke.

Mõisted: Erasmus+: Euroopa Noored, noorte omaalgatus, kodanikuaktiivsus, kultuuridevaheline õpe

Õpetaja eeltöö:

- taga võimalused esitluste kuvamiseks ja individuaalseks veebitöök;
- valmista ette Kahoot erinevate Erasmus+ programmi võimaluste kohta.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	20 min	- Lase õpilastel tutvustada oma eelnevalt koostatud esitlusi erinevate Erasmus+ projektiliikide kohta.	- Esituste tegemine ning teiste esitluste vaatamine	- Võtta kokku eelmises tunnis õpitu.
II Põhiosa	15 min	- Viib läbi varem ettevalmistatud Kahoot, mis kontrollib erinevatest projektiliikidest arusaamist. - Pärast Kahooti tehke koos nõ vigade parandus.	- Osalevad Kahooti viktoriinis. - Teevad ühiselt nõ vigade paranduse.	- Korrata tunni materjali, saada tagasisidet õppimisest.
III Lõpetav osa	10 min	- Lase rühmades arutada, milline projektiliik võiks igale rühmale kõige paremini sobida. Palu seda valikut ka põhjendada.	- Arutlevad rühmas, milline projektiliik neile kõige paremini võiks sobida.	- Teha edasise töö suhtes oluline valik.

3.4 PROJEKTI EESMÄRK

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti teema ja idee valimine (lk 29, 34)

Tunni eesmärgid: õpilane

- mõistab, millist rolli mängib projekti eesmärk;
- teab, kuidas otsida inspiratsiooni projekti idee leidmiseks;
- valib koos rühmaga enda projektile teema ja idee.

Mõisted: projekti idee, eesmärk, realistlik, ajaliselt piiratud

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimarkerid;
- valmista ette tunnitööd toetav esitlus ja vahendid selle kuvamiseks;
- valmista ette õpilastele vajalikud töölehed tunnitöö tegemiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Meenuta õpilastele projekti tunnused ning Erasmus+ programmi, küsides neilt teemakohaseid küsimusi.- Tutvusta lühidalt SMART raamistikku (hiljem käsitlete seda pikemalt).	<ul style="list-style-type: none">- Jälgivad esitlust ja vastavad küsimustele.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale, meenutada varem õpitut.
II Põhiosa	30 min	<ul style="list-style-type: none">- Lase igal õpilasel individuaalselt Venni diagrammi abil kaardistada enda huvid seoses võimaliku projektiga (lk 34). Seejärel tutvustatakse valminud diagramme rühmakaaslastele.- Järgnevalt palu õpilastel rühmas töötades teha samasugune Venni diagramm terve rühma kohta. Juhul kui mõne õpilase jaoks jääb rühma fookus väga võõraks, on tal veel võimalik rühma vahetada.	<ul style="list-style-type: none">- Kaardistavad enda huvid Venni diagrammi abil ja tutvustavad neid rühmale.- Kaardistavad grupi kui terviku huvid, asudes otsima projektiideed, mida tasub ellu viia	<ul style="list-style-type: none">- Kaardistada individuaalseid ja grupi huvisid, otsida projekti ideed.
III Lõpetav osa	5–10 min	<ul style="list-style-type: none">- Lase rühmadel oma ideid esitleda ja/või eelnenud töö üle reflekteerida.	<ul style="list-style-type: none">- Esitlevad, kui kaugele nad oma mõtetega jõudsid	<ul style="list-style-type: none">- Reflekteerida eelnenud töö üle.

3.5 PROJEKTI TEEMA JA IDEE VALIMINE

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti idee valimine (lk 35)

Tunni eesmärgid: õpilane

- mõistab, millist rolli mängib projekti eesmärk;
- teab, kuidas otsida inspiratsiooni projekti idee leidmiseks;
- valib koos rühmaga enda projektile teema ja idee.

Mõisted: projekti idee, eesmärk, realistlik, ajaliselt piiratud

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette üks näidis harjutusest A4/4 (lk 35).

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Sissejuhatuseks lase klassil vaadata videot "How To Change The World (a work in progress) Kid President": https://www.youtube.com/watch?v=4z7gDsSKUmU . Seejärel võid küsida, kuidas oleks õpilaste arvates kõige parem maailma paremaks kohaks teha.	- Vaatavad videot ja vastavad õpetaja küsimusele.	- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	30 min	- Lase õpilastel sooritada harjutus A4/4 (lk 35), väljendamaks ja jagamaks infot üksteise huvid ja aktuaalsete probleemide kohta.	- Õpilased sooritavad harjutuse.	- Väljendada ja jagada oma huvisid seoses võimaliku projektiga.
III Lõpetav osa	5–10 min	- Anna gruppidele ülesandeks eelnenud harjutuse põhjal formuleerida oma peaaegu lõplik projekti idee.	- Õpilased valivad gruppides lõplikud projekti ideed.	- Valida gruppides projekti idee.

3.6. Ideede kohvik

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Ideede kohvik (lk 35)

Tunni eesmärgid: õpilane

- valib koos rühmaga enda projektile teema ja idee;
- tutvustab koos rühmaga oma projektiideed teistele rühmadele;
- õpib teistelt saadavast tagasisidest.

Mõisted: projekti idee, eesmärk, realistlik, ajaliselt piiratud

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkid;
- varu igale rühmale A1 leht.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Pane eri laudadele A1 paberid erinevate teemadega (keskkond, ettevõtlus, loovus, kultuur, tervislik eluviis, töömaailm, meedia, migratsioon).- Jaga õpilased 4–6-liikmelisteks gruppideks ning palu igal grupil valida üks laud.	<ul style="list-style-type: none">- Jagunevad gruppidesse.	<ul style="list-style-type: none">- Valmistuda ideede otsinguks.
II Põhiosa	30 min	<ul style="list-style-type: none">- Suuna õpilased rühmades arutlema antud teemade üle (alateemad, murekohad, probleemid, võimalikud lahendused, vastuolulised arvamused, viimased uuringud jms) ja vaagima võimalikke projekte neil teemadel. Üks grupi liige paneb arutletu kirja. Helisignaali kuuldes vahetavad kõik liikmed peale ühe laudu, korrates eelnevat. (NB! Jälgi, et keegi ei istuks ühes lauas kauem kui kaks ringi!)	<ul style="list-style-type: none">- Arutlevad erinevates laudkondades eri teemadel, vaagivad vastavaid projektivõimalusi.	<ul style="list-style-type: none">- Otsida koos rühmaga projektiideid.
III Lõpetav osa	5–10 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu õpilastel naasta algsetesse rühmadesse ning püüda ühiselt leida inspireerivat projektiideed.	<ul style="list-style-type: none">- Proovivad oma rühmas leida lõpliku projektiidee.	<ul style="list-style-type: none">- Valida oma rühmale projekti idee.

4.1 PROJEKTI VAJALIKKUS

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti vajalikkus ja seos taotlusvormiga (lk 37)

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab analüüsida projekti vajalikkust ning põhjendab projekti teema ja idee valikut;
- oskab leida autoriteetseid infoallikaid ja argumente;
- mõistab taotlusvormi struktuuri ning saab aru taotlusvormi täitmise protsessist.

Mõisted: vajalikkus, infoallikad, argument, taotlusvorm

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkid;
- valmista ette ülesannete läbiviimist toetav esitlus ja vahendid selle kuvamiseks;
- valmista ette töölehed, mille abil saavad rühmad läbi mõelda „5 MIKSi”.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Vii läbi ajurünnak: “Mis on vajalikkus? Mis vahe on vajadusel ja soovil?”	- Võtavad aktiivselt osa ajurünnakust.	- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	30 min	- Selgita projekti vajalikkuse mõistet erinevate näidete abil. - Tutvusta õpilastele 5 MIKSi meetodit. - Suuna õpilased rühmades oma projektiidee vajalikkust põhjendama, kasutades 5 MIKSi meetodit.	- Jälgivad õpetaja esitlust. - Asuvad oma senist ideed arendama 5 MIKSi meetodi abil.	- Õppida põhjendama projekti vajalikkust. - Töötada projektiideega.
III Lõpetav osa	10 min	- Lase kõigil rühmadel enda tööd lühidalt esitleda. Mis oli lõpuks projekti nõ juurpõhjus? NB! On täiesti OK, kui projektiidee selle protsessi käigus muutub.	- Esitlevad lühiettekandega tunnitöö tulemust. (Kui selleks aega ei jää, saab seda teha järgmise tunni alguses.)	- Võtta kokku tunni teema ja selle üle reflekteerida.

4.2 PROJEKTI TÄHTSUS + ISIKLIK MOTIVATSIOON

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti tähtsus + isiklik motivatsioon ja pädevus (lk 40)

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab analüüsida projekti vajalikkust ning põhjendab projekti teema ja idee valikut;
- oskab leida autoriteetseid infoallikaid ja argumente;
- oskab analüüsida enda isiklikku motivatsiooni projekti elluviimiseks.

Mõisted: vajalikkus, motivatsioon, kogukond, sotsiaalne kontekst

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkid;
- valmista ette ülesannete läbiviimist toetav esitlus ja vahendid selle kuvamiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	10-15 min	- Juhul kui ideekohvikut ei tehtud, pühenda 10 minutit tunni algusest sellele, et igast rühmast üks inimene tutvustab rühma esialgset ideed 1 minuti jooksul.	- Tutvustavad oma rühma ideed.	- Jagada oma projektiideid klassiga.

II Põhiosa	30 min	<ul style="list-style-type: none"> - Probleemi täpsustamine. Anna rühmadele ülesanne vastata võimalikult täpselt järgnevatele küsimustele: <ul style="list-style-type: none"> a) Miks on projekt vajalik ja tähtis? b) Millisesse kogukonda / sotsiaalsesse konteksti see asetatakse? c) Milliste probleemidega kogukond silmitsi seisab? <ul style="list-style-type: none"> - Kes ja kuidas on need määratlenud? - Mis on probleemide põhjused? - Missugused on prioriteedid, peamised vajadused? d) Mille muutmisele on projekt suunatud? e) Mis on realistlik ja saavutatav? f) Kas seda on varem tehtud? Kas keegi teine juba teeb seda? Mis on selles uuenduslik? - Kiirematele: isikliku motivatsiooni kaardistamine (selle võib jätta ka koduseks tööks): <ul style="list-style-type: none"> a) Miks te projekti ette võtate? Mida loodate projektist võita / õppida / saada? b) Missugune pädevus või oskus on teil selle jaoks olemas? Mis väärtused sunnivad teid seda tegema? c) Kas teie väärtused ja huvid ühtivad projekti sihtide ja huvidega? 	<ul style="list-style-type: none"> - Jätkavad projektiidee vajalikkuse põhjendamist, vastates rühmades etteantud küsimustele. - Kirjeldavad ja analüüsivad oma motivatsiooni projektiga tegeleda. 	<ul style="list-style-type: none"> - Jätkata tööd projektiidee täpsustamisega. - Kaardistada oma motivatsiooni.
------------	--------	--	---	---

4.3 Isiklik motivatsioon

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Isiklik motivatsioon ja pädevus (lk 40)

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab analüüsida enda isiklikku motivatsiooni projekti elluviimiseks.

Mõisted: vajalikkus, motivatsioon (sh sisemine ja väline), kogukond, sotsiaalne kontekst

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkid;
- valmista ette ülesannete läbiviimist toetav esitlus ja vahendid selle kuvamiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu õpilastel suurtele paberitele märksõnadena kirja panna, mis neid motiveerib: hinne, kiitus, jne.- Kirjuta tahvlile kaks pealkirja: Sisemine motivatsioon, Väline motivatsioon. Selgita õpilastele nende kahe erinevust.- Palu õpilastel enda kirja pandud märksõnad nende kahe pealkirja vahel ära jagada.	<ul style="list-style-type: none">- Osalevad ajurünnakus, grupeerivad märksõnu.	<ul style="list-style-type: none">- Häältestuda tunni teemale.
II Põhiosa	30 min	<ul style="list-style-type: none">- Selgita õpilastele isikliku motivatsiooni tähtsust projekti tegemisel (lk 40).- Palu õpilastel vastata individuaalselt küsimustele:<ul style="list-style-type: none">a) Miks te projekti ette võtate? Mida loodate projektist võita, õppida, saada?b) Missugune pädevus või oskus on teil selle jaoks olemas? Missugused väärtused sunnivad teid seda tegema?c) Kas teie väärtused ja huvid ühtivad projekti sihtide ja huvidega?- Seejärel palu õpilastel oma vastuseid grupis jagada ning neile küsimustele ka ühiselt vastata.	<ul style="list-style-type: none">- Analüüsivad enda isiklikku motivatsiooni.	<ul style="list-style-type: none">- Töötada individuaalselt ja rühmas isikliku motivatsiooni ja pädevuste kaardistamisega.
III Lõpetav osa	5–10 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu gruppidel tutvustada teistele õpilastele oma motivatsiooni projekti elluviimiseks	<ul style="list-style-type: none">- Jagavad töö tulemusi teiste rühmadega.	<ul style="list-style-type: none">- Viia läbi kokkuvõtte ja refleksioon.

4.4 PROJEKTI AKTUAALSUS

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti aktuaalsus (lk 41)

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab analüüsida projekti vajalikkust ning põhjendab projekti teema ja idee valikut;
- oskab leida autoriteetseid infoallikaid ja argumente;
- mõistab taotlusvormi struktuuri ning saab aru taotlusvormi täitmise protsessist.

Mõisted: vajalikkus, aktuaalsus, argument, infoallikas.

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkid;
- valmista ette ülesannete läbiviimist toetav esitlus ja tehnilised vahendid selle kuvamiseks;
- taga õpilastele võimalus uurida veebiallikaid.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5-10 min	<ul style="list-style-type: none">- Vii läbi eelmise tunni töö refleksioon, esitades erinevatele rühmadele eelmises tunnis arutatud küsimusi.- Tutvusta tänase tunni eesmärki: õppida selgitama oma projekti vajalikkust argumentide ja faktidega.	<ul style="list-style-type: none">- Vastavad õpetaja küsimustele, reflekteerides eelmise tunni üle.	<ul style="list-style-type: none">- Meenutada eelnevalt õpitut ja häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	35-40 min	<ul style="list-style-type: none">- Anna projektimeeskondadele ülesanne: Millise info abil saaksite probleemi aktuaalsust tõestada? Millistest allikatest on võimalik seda infot leida?- Lase õpilastel rühmades lugeda ja analüüsida infoallikatest leitud infot. Iga rühmaliige võiks analüüsida vähemalt 1 enda valitud artiklit, uuringut, dokumenti vm ning kirjeldada sellest 5 aspekti. Miks on iga aspekt projekti kontekstis oluline?	<ul style="list-style-type: none">- Arutavad rühmades vajaliku lisainfo teemal- Otsivad ja analüüsivad veebist leitud infot.	<ul style="list-style-type: none">- Otsida infot projekti vajalikkuse tõestamiseks.

4.5 Noorteagentuuri veebileht ja taotlusvorm

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti aktuaalsus, Noorteagentuuri veebileht ja taotlusvorm (lk 41)

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab analüüsida projekti vajalikkust ning põhjendab projekti teema ja idee valikut;
- oskab leida autoriteetseid infoallikaid ja argumente;
- mõistab taotlusvormi struktuuri ning saab aru taotlusvormi täitmise protsessist.

Mõisted: Noorteagentuuri koduleht, taotlusvorm.

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkid;
- taga igale õpilasele võimalus kasutada arvutit.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Põhiosa	25–30 min	<ul style="list-style-type: none">- Tutvusta õpilastele Noorteagentuuri kodulehte ja ülesehitust ning selgita tunni ülesannet.- Lase õpilastel otsida infot Noorteagentuuri veebilehelt ja täita tööleht (lk 42).	<ul style="list-style-type: none">- Otsivad iseseisvalt infot Noorteagentuuri veebilehelt.	<ul style="list-style-type: none">- Otsida iseseisvalt veebist infot.
II Kokkuvõttev osa	15 min	<ul style="list-style-type: none">- Tutvusta õpilastele Noorteagentuuri Erasmus+ programmi taotlusvormi ja mitteformaalse grupi loomist.	<ul style="list-style-type: none">- Kuulavad õpetaja selgitusi ning soovi korral teevad mõned sammud ka kaasa.	<ul style="list-style-type: none">- Tutvuda praktiliselt olulise teemaga.

5.1 PROJEKTI EESMÄRK

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti eesmärk (lk 45–46)

Tunni eesmärgid: õpilane

- eristab visiooni, projekti eesmärke, ülesandeid ja tulemusi ning sõnastab need enda projekti jaoks
- teab, kuidas sõnastada teostavat eesmärki, lähtudes projekti esialgsest vajadusest

Mõisted: projekti eesmärk, visioon

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimarkerid;
- valmista ette ülesannete läbiviimist toetav esitlus ja vahendid selle kuvamiseks;
- valmista ette töölehed, mis aitavad gruppidel eesmärki sõnastada.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Algata miniarutelu: mis vahe on visioonil ja eesmärgil?	- Toovad näiteid visiooni ja eesmärgi kohta.	- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	40 min	- Vii läbi näiteid sisaldav esitlus, kuidas panna paika head eesmärki. - Tutvusta õpilastele uuesti põhjalikumalt SMART raamistikku eesmärgi hindamiseks (lk 46). - Algata eesmärkide väljatöötamine rühmades, vajadusel abista rühmi.	- Jälgivad esitlust hea eesmärgi teemal. - Asuvad rühmas enda projekti eesmärki sõnastama.	- Õppida eesmärgistamist läbi SMART-mudeli. - Teha praktilist tööd oma projektiideega.

5.2 PROJEKTI EESMÄRK

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti eesmärk (lk 45–48)

Tunni eesmärgid: õpilane

- eristab visiooni, projekti eesmäärke, ülesandeid ja tulemusi ning sõnastab need enda projekti jaoks;
- oskab tutvustada ena projekti eesmärki
- oskab anda tagasisidet teiste gruppide seatud eesmärkidele

Mõisted: visioon, üldeesmärgid, kogukond, valdkond, probleem, eesmärkide haakumine Erasmus+ eesmärkidega.

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkid;
- valmista ette on ülesannete läbiviimist toetav esitlus ja vahendid selle kuvamiseks;
- valmista ette töölehed, mis aitavad projektiideed täiendada;
- valmista ette lehed ja vahendid, mille abil saavad õpilased Idee kohvikut korraldada (lk 35);
- paiguta kuhugi klassiruumi seinale Erasmus+ programmi eesmärgid.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Eelmise tunni jätk	15 min	- Suuna õpilased vastama küsimustele lk 48, et alustada oma idee korraliku eesmärgi väljatöötamist.	- Töötavad projekti eesmärgiga.	- Tugevdada projekti eesmärki.
I Sissejuhatav osa	20 min	- Lase tiimidel üksteisele tutvustada oma ideid ja eesmäärke Idee kohviku meetodil (lk 35).	- Tutvuvad üksteise ideedega.	- Jagada kaaslastega ideid.
II Põhiosa	10 min	- Algata ühine refleksioon: millised olid sagedasemad vead või arusaamatused; millised ideed õpilastele kõige rohkem meeldisid.	- Jagavad mõtteid ja emotsioone üksteise eesmärkide kuulmisest.	- Õppida analüüsima projekti eesmärkide tugevust

5.3 SIHTGRUPP

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Sihtgrupp (lk 49–50)

Tunni eesmärgid: õpilane

- määratleb oma projekti sihtgrupid ning oskab projekti planeerimisel arvestada sihtgruppide tausta, huvide ja vajadustega.

Mõisted: sihtgrupp (otsene ja kaudne), vajadused, kaasamine

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimarkerid;
- valmista ette esitlus, mis selgitab näidete varal sihtgrupi, otsese ja kaudse sihtgrupi mõisteid; taga vahendid selle läbiviimiseks;
- valmista ette tööleht harjutuse “Projekti ideaalne osaleja” (lk 49) tegemiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu õpilastel joonistada oma vihikusse sibul (lk 50). Sibula keskel on MINA. Lase õpilastel täita ringid inimrühmadega vastavalt kokkupuudete tihedusele. 2. ringis on lähimad inimesed, kellega õpilane kodus iga päev kokku puutub, 3. ringis inimesed, keda ta näeb iga päev, aga kellega koos ei ela, 4. ringis näiteks klassikaaslased, siis koolikaaslased jne. Võid teha tahvlile näidise enda kohta.- Anna klassile teada, et tunni teemaks on projekti sihtgrupp.	<ul style="list-style-type: none">- Joonistavad sibula ning täidavad seda vastavalt enda suhtlusringidele.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	30 min	<ul style="list-style-type: none">- Selgita lk 49–50 järgi, mis on sihtgrupp ning kes on otsene ja kes kaudne sihtgrupp.- Lase õpilastel rühmades teha harjutust “Projekti ideaalne osaleja” (lk 49).	<ul style="list-style-type: none">- Kuulavad õpetaja selgitust.- Töötavad rühmades välja oma projekti ideaalse osaleja, asudes kaardistama projekti sihtrühmi.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida sihtgruppide kaardistamist, kinnistada seda harjutuse abil.
III Lõpetav osa	10 min	<ul style="list-style-type: none">- Lase õpilastel vahetada gruppe nii, et keegi jääb igasse rühma paigale. Paigale jäänud tutvustavad enda grupi “ideaalset osalejat” ka teistele õpilastele.	<ul style="list-style-type: none">- Esitlevad üksteisele oma ideaalset osalejat.	<ul style="list-style-type: none">- Reflekteerida tunni teemade üle.

5.4 Kaudne sihtgrupp

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Sihtgrupp (lk 49–50)

Tunni eesmärgid: õpilane

- määratleb oma projekti sihtgrupid ning oskab projekti planeerimisel arvestada sihtgrupi tausta, huvide ja vajadustega.

Mõisted: kaudne sihtgrupp, vajadused, kaasamine

Õpetaja eeltöö:

- valmista igale rühmale ette tööleht (lk 50) sihtrühmade kaardistamiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Näita klassi ees ükshaaval eelmises tunnis üles joonistatud “ideaalseid osalejaid” ning palu õpilastel meenutada, mis olid nende tegelaste nimed ning mis neid iseloomustas.	- Meenutavad eelmises tunnis kohatud “ideaalseid osalejaid”.	- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	20–25 min	- Selgita, et ideaalne osaleja oli projekti sihtrühma otsene esindaja. - Teata, et tänases tunnis kaardistatakse projekti kaudseid sihtgruppe. Jaga rühmadele tööleht (lk 50), kus palu kaardistada projekti sihtrühmad ning tuua iga sihtgrupi puhul eraldi välja, milline on projekti oodatav mõju sellele ning kuidas oleks võimalik mõju mõõta või hinnata.	- Arutavad rühmades, kes on nende projekti kaudses sihtrühmas ning kuidas see projekt neid mõjutab; täidavad selle kohta töölehe.	- Analüüsida projekti kaudseid sihtgruppe töölehe abil.
III Lõpetav osa	15 min	- Lase iga rühma esindajal klassi ees tutvustada oma rühma sihtgruppide kaardistust ning selgitada oodatavat mõju sihtgruppidele.	- Iga rühma üks esindaja esitab tunnitöö tulemused kogu klassile.	- Võtta tunnitöö kokku ja selle üle reflekteerida.

5.5 Noorte osalus

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Noorte osalus (lk 51–52)

Tunni eesmärgid: õpilane

- mõistab noorte osaluse tähendust ning oskab tagada noorte aktiivse osalemise oma projektis.

Mõisted: noorte osalus, kaasamine, aktiivne kodanik

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimarkerid;
- valmista ette ülesannete läbiviimist toetav esitlus ja vahendid selle kuvamiseks;
- valmista ette töölehed Roger Harti osalusredeliga töötamiseks (lk 51–52).

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Vii läbi ajurünnak, lastes õpilastel paaridena mõelda vastuseid küsimustele: kuidas osaled oma kogukonna elus? Kuidas saad mõjutada riigis tehtavaid otsuseid?	<ul style="list-style-type: none">- Toovad näiteid enda osalusvõimaluste kohta.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	20–25 min	<ul style="list-style-type: none">- Vii Roger Harti redeli meetodil läbi noorte osaluse grupitöö.- Anna õpilastele järjekorranumbriteta “redeliastmed” ning palu need õigesse järjekorda panna. (lk 51–52)- Pärast näita õpilastele astmete õiget järjekorda.- Palu õpilastel hinnata, mitmendal astmel nad ise hetkel seisavad.- Palu gruppidel välja tuua takistusi noorte osalemisele nende projektis.- Arutelu osas veendu, et õpilased on mõelnud ka vähemusgruppide noortele.	<ul style="list-style-type: none">- Järjestavad eri astmed.- Toovad välja, millisel osaluse astmel ise hetkel viibivad.- Otsivad osalemise takistusi.- Osalevad arutelus.	<ul style="list-style-type: none">- Tutvuda uue materjaliga (noorte osalus) ja töötada sellega oma projektiidee kontekstis.
III Lõpetav osa	10 min	<ul style="list-style-type: none">- Kui jääb aega, võid algatada arutelu ka selle üle, kuidas osalevad noored koolielu korraldamisel ning mis võib seal takistuseks olla.	<ul style="list-style-type: none">- Osalevad arutelus	<ul style="list-style-type: none">- Kinnistada uut materjali elulisel teemal arutledes.

5.6 Noorte osalus II

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Noorte osalus II (lk 51–52)

Tunni eesmärgid: õpilane

- mõistab noorte osaluse tähendust ning oskab tagada noorte aktiivse osalemise oma projektis.

Mõisted: noorte osalus, kaasamine, aktiivne kodanik.

Õpetaja eeltöö:

- varu tunniks vajalikud vahendid: suured paberlehed või pabertahvel, markerid, kleebitavad märkmepaberid, Eesti Noorteühenduste Liidu Osalusmetroo vahendid: https://enl.ee/UserFiles/kasulikku/osaluse_temaalised_oppemeetodid_yhiskonnaopetuse_tunniks.pdf;
- kirjuta ühele suurele lehele: “Mis on noorte osalus? Millised võimalused selleks on?”;
- paiguta 2–3 lehele tsitaadid: “Osalus on isikliku revolutsiooni algatamine selle vastu, mis on maailmas valesti, ja selle toetuseks, mis on puudu”, “Noorte osalus on see, kui noorte inimeste hääl on ühiskonnas kuulda ja sellega arvestatakse”, “Ole ise see muutus, mida tahad maailmas näha”;
- valmistu juhendi järgi läbi viima Osalusmetrood.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Küsi klassilt: “Mis on noorte osalus?”, palu õpilastel kirjutada vastus märkmepaberile ja paber tahvlile kleepida. Seejärel ütleb igaüks oma arvamuse välja.	- Kirjutavad oma mõtted märkmepaberile ja esitlevad neid.	- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	20–25 min	- Suuna õpilased pörandal oleva skaala juurde ning lase neil ennast paigutada vastavalt sellele, kuidas keegi erinevaid osalusvõimalusi kasutab. Olenevalt grupi suurusest võib läbi teha 5–15 Osalusmetroos pakutavat osalusvõimalust.	- Leiavad oma asukoha skaalal vastavalt enda kogemusele ja annavad õpetajale tagasisidet oma valiku kohta.	- Õppida uut materjali, töötades erinevate osalus kogemustega.
III Lõpetav osa	15 min	- Näita klassile algselt kirjutatud osaluse definitsioone. - Lõpetuseks kutsu õpilased osalusmetroo plakati juurde ja tutvusta erinevaid Osalusmetroo peatusi. - Koduseks tööks võib jääda lühiarutluse kirjutamine teemal: “Millises osaluspeatuses olen mina?”	- Võtavad tunni kokku osaluse definitsioonide ja Osalusmetroo peatuste kaudu.	- Võtta kokku tunni teema ja selle üle reflekteerida.

5.7 TAKISTUSED KAASAMISEL

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Kaasamine ja sellega seotud takistused (lk 53–54)

Tunni eesmärgid: õpilane

- tunnistab vähemate võimalustega noorte kaasamise tähtsust;
- mõistab aktiivse osaluse tähendust ja oskab tagada noorte aktiivse osalemise oma projektis.

Mõisted: noorte osalus, kaasamine, aktiivne kodanik, riskigrupi noored.

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkid;
- valmista ette ülesannete läbiviimist toetav esitlus ja vahendid selle kuvamiseks;
- valmista ette vajalikud vahendid harjutuse “Astu samm ette!” läbiviimiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Vii klassiga läbi harjutus “Astu samm ette”: https://www.coe.int/et/web/compass/take-a-step-forward .	- Osalevad harjutuses vastavalt saadud rollile.	- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	30 min	- Tutvusta õpilastele kaasamise takistusi (lk 53). - Algata arutelu gruppide sees: - Milliseid takistusi peate suurimateks? Kuidas saaks igast kirjeldatud takistusest mööduda? - Kas plaanite vähemate võimalustega noori enda projekti kaasata? Keda? Selgitage ja põhjendage, miks peate selle sihtgrupi kaasamist oluliseks. - Kuidas teete nendega koostööd ning kaasate noori kõikidesse projekti etappidesse? Millist toetust pakute?	- Tutvuvad uue materjaliga. - Arutlevad selle üle oma grupi sees.	- Tutvuda uue materjaliga ja sellega rühmas töötada.
III Lõpetav osa	10 min	- Juhul kui jääb aega, võib tutvustada õpilastele projekti “Mobiilne kool”: https://www.mobileschool.org/en/about-us ning selgitada, kuidas see läheneb tänavalaste õpetamisele.	- Tutvuvad konkreetse kaasamise näitega.	- Avada tunni teemat praktilise näite kaudu.

5.8 Taotlusvormiga tutvumine

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Erasmus+ Euroopa Noored taotlusvormiga tutvumine

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab oma projektiideed vormistada taotlusvormi raamidesse;
- loob noortegrupi.

Mõisted: taotlusvorm, PIC-kood, tähtaeg.

Õpetaja eeltöö:

- võimalusel broneeri selleks tunniks arvutiklass;
- kui tund toimub klassiruumis, prindi taotlusvorm igale rühmale välja.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	10 min	<ul style="list-style-type: none">- Aseta tahvlile taotlusest pärit pealkirjad: PROJEKTI PEALKIRI, TAOTLEJA ANDMED, PROJEKTI KIRJELDUS, PROJEKTI VAJALIKKUSE PÕHJENDUS, PROJEKTI EESMÄRK, OSALEJAD, ÕPIVÄLJUNDID, PARTNERI INFORMATSIOON, PRAKTILINE KORRALDUS, PROJEKTI TULEMUS JA MÕJU, EELARVE, PÄEVAKAVA.- Palub õpilastel gruppides mõelda, milliste pealkirjade alla oskaksid nad oma projekti kohta juba midagi kirjutada ning mis on neil veel puudu.	<ul style="list-style-type: none">- Töötavad grupis, analüüsides oma projekti taotlusvormi kategooriate kaupa.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale oma projekti kontekstis.

II Põhiosa	35 min	<ul style="list-style-type: none"> - Tutvusta õpilastele taotlusvormi (paberkujul või internetis). Selgituse juures too välja ka Erasmus+ projekti taotlemise korralduslik külg. Taotleda saavad, kas juriidilised isikud (sihtasutused, mittetulundusühingud) või mitteametlikud noortegrupid. Mõlemal juhul on organisatsioonil vaja PIC-koodi. Rohkem infot leiad siit: https://noored.ee/rahastus/taotlemine/registreerimine-2/. - Lase õpilasetel jaotada ülesanded, leppida kokku töövorm (nt läbi Google Docsi vms) ning asuda taotlust täitma. 	<ul style="list-style-type: none"> - Jälgivad õpetaja esitlust taotlusvormi kohta. - Asuvad rühmas taotlusvormiga tööle. 	<ul style="list-style-type: none"> - Õppida tundma taotlusvormi. - Panna paika töökorraldus rühmas ja asuda täitma projekti taotlusvormi.
------------	--------	---	--	---

6.1 PARTNERLUS

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Partnerid ja nende otsimine (lk 55–56)

Tunni eesmärgid: õpilane

- mõistab hea partnerluse põhimõtteid ning on valmis neid rakendama;
- teab, kust ja kuidas rahvusvahelisi partnereid leida ning mille põhjal teha valikut;
- oskab luua ja säilitada koostöösuhet partneritega, sh korraldada partnerite omavahelist suhtlemist.

Mõisted: partner, partnerleping, mittetulundusühing, mitteformaalne noortegrupp

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette punktilehed harjutuse “Nimetissõrmed ja pöidlad” tegemiseks (lk 63);
- valmista ette lühiettekanne teemal “Välispartnerite roll projektis” ja vahendid selle esitamiseks;
- valmista ette tööleht harjutuse “Ideaalne partner” läbiviimiseks (lk 56).

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	20 min	- Vii klassiga läbi mäng “Nimetissõrmed ja pöidlad” (lk 63). Palu õpilastel jaguneda paaridesse ning võta endale leht ja pastakas punktide lugemiseks. Mängu lõpus arutlege, kes kogus rohkem punkte, kas keegi rikkus sõlmitud kokkuleppeid, kuidas seostus mäng päris eluga jne.	- Võtavad õpetaja juhendamisel mängust osa.	- Juhatada sisse partnerluse teema, jõudmaks arusaamani, et koostööst on kasu
II Põhiosa	25 min	- Pea õpilastele miniloeng (5–6 min) välispartnerite rollist projektis ning sellest, milliseid partnerluse võimalusi on olemas (MTÜ–d, koolid jne). - Algata töö grupis teemal “Milline oleks teie ideaalne partner?” (lk 56).	- Jälgivad õpetaja ettekannet. - Asuvad rühmades oma ideaalset partnerit kujundama.	- Õppida uut materjali ning sellega töötada, lähtudes enda projektist.

6.2 PARTNERITE OTSING JA VALIK

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Partnerlussuhte loomine (lk 57–58)

Tunni eesmärgid: õpilane

- mõistab hea partnerluse põhimõtteid ning on valmis neid rakendama;
- teab, kust ja kuidas rahvusvahelisi partnereid leida ning mille põhjal teha valikut;
- oskab luua ja säilitada koostöösuhet partneritega, sh korraldada partnerite omavahelist suhtlemist.

Mõisted: partnerlus, partnerlussuhe, partnerlusleping, partneriotsing, OTLAS.

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette lühiettekanne “Võimalused partnerite leidmiseks” (lk 57) ja vahendid selle esitamiseks;
- valmista ette tööleht partneriotsingu läbiviimiseks (lk 59).

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	10 min	- Lase rühmadel tutvustada oma ideaalseid partnereid (eelmises tunnis alustatud tegevus).	- Õpilased esitlevad oma eelmises tunnis tehtud tööd.	- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	35 min	- Tutvusta õpilastele erinevaid võimalusi partnerite leidmiseks (lk 57). - Lase õpilastel gruppides täita partneriotsingu vorm (lk 59). - Suuna õpilased kaardistama enda tutvusringkonda ja mõtlema, kellele võiks partnerlust pakkuda. - Lase õpilastel koostada partneriotsingu kuulutus / kiri (tööleht lk 59).	- Jälgivad õpetaja esitlust. - Asuvad täitma partneriotsingu vormi. - Kaardistavad enda tutvusringkonda ning analüüsivad, kuidas see aitab neil partnereid leida. - Koostavad partneriotsingu kuulutuse.	- Õppida uut materjali (partneriotsing) ja töötada sellega oma projektiideest lähtuvalt.

6.3 Partneriotsingu simulatsioon

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Partneriotsingu simulatsioon (lk 64)

Tunni eesmärgid: õpilane

- mõistab hea partnerluse põhimõtteid;
- teab, kust ja kuidas rahvusvahelisi partnereid leida ning mille põhjal teha valikut;
- oskab luua ja säilitada koostöösuhet partneritega, sh korraldada partnerite omavahelist suhtlemist.

Mõisted: partneriotsingu kuulutus, kommunikatsioon.

Õpetaja eeltöö:

- pane valmis paberid kuulutuste koostamiseks ja kirjade kirjutamiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Lase õpilastel rühmades koostada kuulutus ideaalse partneri leidmiseks.	- Koostavad kuulutuse.	- Alustada simulatsiooni.
II Põhiosa	30 min	- Palu rühmadel tutvuda teiste rühmade kuulutustega, leida oma rühmale sobiv partner ja kirjutada ühiselt oma soovitud partnerile kiri. - Lase rühmadel saadud kirjadega tutvuda ning kokku leppida aeg/järjekord Skype'i kohtumise tegemiseks. - Algata Skype'i-kohtumised ning palu õpilastel otsustada, kellega nad tahaksid koostööd teha.	- Osalevad aktiivselt simulatsioonis.	- Teostada partneriotsingu simulatsiooni põhiosa.
III Lõpetav osa	10 min	- Algata lõpuarutelu, esitades küsimusi: - Kes sai enim kirju projektist huvitatud partnerite poolt? Mis tekitas huvi? - Kes sai kõige vähem kirju? Mis on selle põhjused? - Kas olete Skype'i kohtumisega rahul? Mis oli hästi? Mida teeksite teisiti? - Mille põhjal tegite otsuse? - Mida tuleb teha, et partnerite valik toimuks sujuvalt ja läbimõeldult?	- Osalevad arutelus.	- Võtta kokku tunni töö ja selle üle reflekteerida.

6.4 PARTNERITE OMAVAHELINE SUHTLUS

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Partnerite omavaheline suhtlus (lk 64)

Tunni eesmärgid: õpilane

- mõistab, kui raskendatud on kahe erineva grupi suhtlus läbi ühe esindaja;
- mõistab hea kommunikatsiooni tähtsust.

Mõisted: mitteformaalne õpe

Õpetaja eeltöö:

- hangi ja pane valmis materjalid silla ehitamiseks (paber, kartong, käärid, liim, teip);
- valmista tunni läbiviimiseks ette kaks ruumi.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Vii klassiga läbi harjutus “Sildade ehitamine” (lk 64). Jaga õpilased 4–5-liikmelistesse rühmadesse. Määra igale rühmale partnerrühm. Selgita klassile harjutuse sisu ja reegleid.	- Jaotuvad rühmadesse. - Kuulavad õpetaja selgitusi.	- Häältestuda, valmistuda ülesandeks.
II Põhiosa	35 min	- Selgita õpilastele ülesannet. Lase neil rühma sees valida läbirääkija. Partnerrühmad lähevad eraldi ruumidesse, kus nad ei kuule ega näe teist rühma. Ruumis on mitmesugused materjalid silla ehitamiseks. Selleks on rühmadel aega 30 minutit.	- Täidavad ülesannet oma rühmas, simuleerides koostööd partnerrühmaga.	- Sooritada partneritega suhtlemise simulatsioon.
III Kokkuvõtte	5 min	- Tunni lõpus lase kõigil rühmadel oma sildu kaaslastele esitleda ja testida.	- Esitlevad tehtud tööd.	- Esitleda ja testida rühmade töö tulemusi.

6.5 Partnerlusleping

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Partnerlusleping (lk 61–62)

Tunni eesmärgid: õpilane

- mõistab partnerlussuhte juriidilist poolt;
- teeb vahet erinevate partnerite kohustustel rahvusvahelises projektis.

Mõisted: koordinaator, toetusesaaja, finantskorraldused

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette lühiettekanne teemal “Partnerlusleping” ja vahendid selle esitamiseks;
- prindi välja koopiad näidispartnerluslepingust.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Tehke klassiga sildade ehitamise mängu analüüs	- Võtavad aktiivselt osa arutelust.	- Reflekteerida eelmises tunnis toimunud tegevust.
II Põhiosa	30 min	- Tutvusta õpilastele mõistet ‘partnerlusleping’ ning selle koostamist. - Anna õpilastele läbilugemiseks üks partnerluslepe (lk 61–62). - Lase õpilastel grupiga otsustada, kas nemad oleksid nõus sellisele lepingule alla kirjutama või tahaksid nad mõne punkti vaidlustada.	- Teevad tööd partnerlusleppesega.	- Õppida uut materjali ja teha sellega praktilist tööd.
III Lõpetav osa	10 min	- Lase õpilastel ajurünnaku abil välja tuua partnerluslepingu koostamise plussid ja miinused.	- Otsivad lepingu tegemise plusse ja miinuseid.	- Võtta kokku tunni teema ja selle üle reflekteerida.

7.1 PROJEKTI TEGEVUSKAVA

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti tegevuskava koostamine (lk 65–66)

Tunni eesmärgid: õpilane

- mõistab noorte osaluse tähendust ning oskab tagada noorte aktiivse osalemise oma projektis;
- oskab planeerida projekti tegevusi ning koostab projekti ajakava, sh detailse põhitegevuste kava;
- tunneb mitteformaalse õppimise meetodeid, oskab valida eesmärgile ja sihtgrupile sobivaid meetodeid ning neid läbi viia.

Mõisted: mitteformaalne õppimine, projekti tegevuskava, eesmärk, sihtgrupp.

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkid;
- valmista ette projekti tegevuskava ning selle koostamist tutvustav esitlus ja vahendid selle kuvamiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	10-15 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu õpilastel ette võtta varem kirja pandud projekti üldeesmärgid, ülesanded ja tulemused ning projekti vajalikkust tõestav info.- Korralda ajurünnak gruppides: millistest tegevustest võiks plaanitava projekt koosneda?	<ul style="list-style-type: none">- Vaatavad üle oma projekti eesmärgid, ülesanded ja tulemused.- Arutavad rühmades, millistest tegevustest nende projekt võiks koosneda.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale, meenutades senist tööd projektiga.- Vaagida võimalikke tegevusi projektis.
II Põhiosa	30-35 min	<ul style="list-style-type: none">- Tee ettekanne, millistest tegevustüüpidest projekti tegevuskava võiks koosneda ning mis on oluline tegevuskava kokkupanekul.- Lase õpilastel jaotada rühmas rollid ja moodustada tööühmad, kes tegelevad projekti lõpuni kindla teemaga.- Anna õpilastele ülesandeks projekti tegevusplaani koostamine (lk 70).	<ul style="list-style-type: none">- Jälgivad õpetaja ettekannet.- Jaotavad rühmas rollid.- Asumas rühmas tegevuskava kokku panema.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida uut materjali ja töötada sellega oma projekti kontekstis.

Vastavalt ajalistele võimalustele võib tegevusplaani koostamine jääda kodus lõpetada või jätkuda järgmises tunnis.

7.2 Projekti tegevuskava lõpetamine

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti tegevuskava koostamine (lk 65–66)

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab planeerida projekti tegevusi ning koostab projekti ajakava, sh detailise põhitegevuste kava;
- tunneb mitteformaalse õppimise meetodeid, oskab valida eesmärgile ja sihtgrupile sobivaid meetodeid ning neid rakendada.

Mõisted: mitteformaalne õppimine, projekti tegevuskava, eesmärk, sihtgrupp

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkid;
- hangi projektilaada ettevalmistamiseks vajalikud materjalid (A3 lehed, markerid).

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Uuri õpilastelt, kui kaugele nad eelmise tunni jooksul jõudsid. Selgita, et selles tunnis on neil võimalik tegevuskava lõpetada ja samaaegselt valmistuda järgmises tunnis toimuvaks projektilaadaks.	- Annavad tagasisidet senise töö kohta. - Tutvuvad tunni ülesandega.	- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	40 min	- Lase gruppidel projektilaada tarbeks teha oma projekte tutvustavad plakatid. Lisaks tuleb neil valida rühmaliige, kes jääb nõ laadaputkasse ning tutvustab nende projekti teistele.	- Valmistavad projektilaadaks oma projekti tutvustavat plakati.	- Rakendada rühmas seni õpitut ja loovust projekti plakati valmistamisel.

7.3 Projektilaat

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projektilaat, vahehindamine

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab planeerida projekti tegevusi ning koostab projekti ajakava, sh detailise põhitegevuste kava;
- tunneb mitteformaalse õppimise meetodeid, oskab valida eesmärgile ja sihtgrupile sobivaid meetodeid ning neid läbi viia.

Mõisted: mitteformaalne õppimine, projekti tegevuskava, eesmärk, sihtgrupp.

Õpetaja eeltöö:

- sea valmis tahvel, kriit või tahvlimerkid;
- valmista ruum ette projektilaada läbiviimiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Lase õpilastel oma lauad projektilaada jaoks valmis panna.	- Valmistuvad projektilaadaks	- Valmistuda projektilaadaks
II Põhiosa	20–25 min	- Suuna õpilased tutvuma erinevate projektidega. Jälgi ajakasutust: iga õpilane võiks iga projekti juures viibida vähemalt 5 minutit. - Võid ka korraldada “publiku lemmiku” hääletuse.	- Tutvuvad teiste projektidega	- Õppida teiste ideedest nende projektidega tutvudes.
Kokkuvõttev osa	15 min	- Suuna õpilased tagasi oma rühma ning lase neil kuulnud tagasisidet rühmakaaslastega jagada.	- Jagavad rühmades tagasisidet.	- Kinnistada õpitut refleksiooni abil.

7.4 MITTEFORMAALSE ÕPPIMISE MEETODID

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Mitteformaalse õppimise meetodid (lk 74)

Tunni eesmärgid: õpilane

- teab, mis on tegevusmeetod, ja tunneb vähemalt 3–5 erinevat tegevusmeetodit;
- teab, kust otsida uusi meetodeid;
- teab, mis on mitteformaalne õppimine, ning tunneb selle põhitõdesid.

Mõisted: mitteformaalne õppimine, projekti tegevuskava, eesmärk, sihtgrupp.

Õpetaja eeltöö:

- hangi suured valged paberid ja markerid rühmatöö tarbeks;
- leia mõned meetodid meetodite analüüsi harjutuse tegemiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	25-30 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu õpilastel meenutada mitteformaalse õppe tähendust ja põhimõtteid- Vii klassiga läbi harjutus „Vaikiv kirjutamine” (lk 74), jagades õpilased 5–6 kaupa rühmadesse ja paludes neil omavahel suuliselt suhtlemata kirja panna nii palju eri meetodeid, kui nad teavad. 10–15 minuti pärast tutvuvad õpilased teiste rühmade töödega, misjärel jääb neil aega üksteisele uudseid meetodeid tutvustada.	<ul style="list-style-type: none">- Vastavad õpetaja küsimustele.- Sooritavad õpetaja juhendamisel harjutust „Vaikiv kirjutamine”.- Jagavad üksteisega oma ideid ja klassikaaslastelt õpitut.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale, meenutades varem õpitut.- Omandada uut teemat harjutuse abil.
II Põhiosa	15–20 min	<ul style="list-style-type: none">- Vii läbi meetodite analüüsi ülesanne. Iga meeskond saab 5 väikest paberit, millel on erinevate meetodite nimed. Õpilased peavad arutlema, millised meetodid sobivad nende projektile.	<ul style="list-style-type: none">- Osalevad meetodite analüüsimisel oma rühmas.	<ul style="list-style-type: none">- Töötada õpitud materjaliga oma projekti kontekstis.

7.5 Mitteformaalsed meetodid II

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Mitteformaalse õppimise meetodid (lk 74)

Tunni eesmärgid: õpilane

- teab, mis on tegevusmeetod, ja tunneb vähemalt 3–5 erinevat meetodit;
- teab, kust otsida uusi meetodeid;
- teab, mis on mitteformaalne õppimine, ning tunneb selle põhitõdesid.

Mõisted: mitteformaalne õppimine, projekti tegevuskava, eesmärk, sihtgrupp.

Õpetaja eeltöö:

- uuri allikaid mitteformaalse hariduse meetodite leidmiseks (mitteformaalne.ee; noored.ee jne);
- taga õpilastele võimalus veebimaterjalidega tutvumiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–10 min	- Alusta tundi ühe soojendusmänguga, näiteks: “Evolutsiooniring”: https://mitteformaalne.archimedes.ee/2014/08/06/evolutsiooniring/ .	- Osalevad soojendusmängus.	- Häälestuda tunni teemale
II Põhiosa	30 min	- Räägi õpilastele, kust saab leida erinevaid mitteformaalse hariduse meetodeid (mitteformaalne.ee jne). - Anna igale rühmale ülesandeks leida kaks mitteformaalse hariduse meetodit, mida nad varem ei teadnud ning sooviksid katsetada.	- Otsivad koos rühmaga endi jaoks huvitavaid meetodeid.	- Harjutada iseseisvat infootsingut, mis on vajalik tegevuskava planeerides.
III Kokkuvõtte	5 min	- Vastavalt ajalistele võimalustele võid õpilastega mõne meetodi läbi proovida või kokku leppida, milliseid meetodeid mis järjekorras järgmises tunnis läbi katsetatakse. See oleneb ka rühmade arvust. Iga rühm rakendab oma meetodit ise teiste õpilaste peal.	- Katsetavad leitud meetodeid kaaslaste peal või lepivad kokku, kuidas seda järgmisel tunnil tehakse.	- Katsetada veebist leitud meetodeid või paika panna järgmise tunni tegevusplaani.

7.6 Mitteformaalsed meetodid III

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Mitteformaalne õppimise meetodid (lk 74)

Tunni eesmärgid: õpilane

- teab, mis on tegevusmeetod, ja tunneb vähemalt 3–5 erinevat meetodit;
- teab, kust otsida uus meetodeid;
- teab, mis on mitteformaalne õppimine, ning tunneb selle põhitõdesid.

Mõisted: mitteformaalne õppimine, projekti tegevuskava, eesmärk, sihtgrupp

Õpetaja eeltöö:

- valmistada ette tunniks vajalikud esemed vastavalt õpilaste valitud meetoditele.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	20–25 min	- Tunni esimeses osas proovi õpilastega pigem soojenduse juurde kuuluvaid meetodeid.	- Osalevad aktiivselt harjutuste tegemisel.	- Õppida mitteformaalse hariduse meetodeid (harjutusi) läbi viima.
II Põhiosa	15–20 min	- Jätkake meetodite läbitegemist	- Osalevad aktiivselt harjutuste tegemisel.	- Õppida mitteformaalse hariduse meetodeid (harjutusi) läbi viima.
III Lõpetav osa	5 min	- Algata lühiarutelu: millised meetodid olid kõige lõbusamad, kuidas oli ise neid tegevusi läbi viia, kuidas saavad rühmad neid oma projektides ära kasutada, jne.	- Osalevad reflekteerivas arutelus.	- Kinnistada praktilise tegevuse käigus õpitut refleksioonl abil.

7.7 Noortevahetuse tegevuse tutvustamine

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti tegevuskava koostamine Noortevahetuse näitel (lk 67 ja 73)

Tunni eesmärgid: õpilane

- õpib koostama lihtsustatud Noortevahetuse tegevuskava;
- õpib tundma järgmisi mõisteid: ajaplaneerimine, grupidünaamika, refleksioon.

Mõisted: jäämurdmine, meeskonna ehitamine, kultuuridevaheline õppimine, ajaplaneerimine, grupidünaamika, refleksioon.

Õpetaja eeltöö:

- valmistada ette erinevaid tegevuste tüüpe tutvustav ettekanne ja võimalused selle esitamiseks;
- valmistada ette vahendid, mis toetavad harjutuse (lk 73) läbiviimist: suur tabel tahvil või seinal ja erinevate tegevustega värvilised paberid.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	20–25 min	<ul style="list-style-type: none">- Tee ettekanne Noortevahetuses toimivatest erinevatest tegevustüüpidest (lk 67–68).- Lase õpilastel värvilistele paberitele kirjutatud erinevad tegevused varem tahvlile joonistatud Noortevahetuse ajatabelisse panna.	<ul style="list-style-type: none">- Jälgivad õpetaja ettekannet.- Täidavad näidistegevuskava erinevate tegevustüüptidega.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida uut materjali ettekande ja praktilise harjutuse kaudu.
II Põhiosa	20 min	<ul style="list-style-type: none">- Suuna õpilased näidismaatriksi abil koostama põhitegevuskava oma projektile. Sealjuures tuleks vastata küsimustele:<ul style="list-style-type: none">- Mida ja kuidas plaanite teha?- Miks te seda teete?- Kuidas aitab tegevus projekti eesmärke saavutada?- Kuidas on noored teie tegevustesse kaasatud?- Kes (töörühm/riik) tegevuse eest vastutab?	<ul style="list-style-type: none">- Asuvad tegema näidistegevuskava, lähtudes etteantud küsimustest.	<ul style="list-style-type: none">- Rakendada õpitut oma projekti tegevuskava koostamisel.

8.1 ÕPPIMINE PROJEKTIDES

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Õppimine projektides (lk 78)

Tunni eesmärgid: õpilane

- teab, kuidas planeerida, mõtestada, analüüsida ja toetada õppimist projektis, ning oskab luua õppimist soodustava keskkonna;
- selgitab oma sõnadega võtmepädevusi ning mõistab, kuidas neid saab arendada;

Mõisted: õppimine, mõtestatud õppimine, mitteformaalne õpe, eesmärgistamine, analüüs, toetamine.

Õpetaja eeltöö:

- valmistada ette esitlus projektis õppimise tähtsusest, sh: erinevad õppimist mõjutavad faktorid (lk 79), projektis osalejate õppimist toetavad abinõud (lk 80) ning Kolbi kogemusõppetsükkel.
- valmistada ette juhendid häälestusharjutuse läbimiseks (lk 78–79);

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	10 min	<ul style="list-style-type: none">- Selgita õpilastele lühidalt projektis õppimise tähtsust (lk 78).- Häälestusharjutus: kirjuta tahvile juhendid (lk 78) ning lase õpilastel nende järgi toimida. Arutlege tulemuste üle (lk 79)	<ul style="list-style-type: none">- Kuulavad õpetaja selgitusi.- Teevad läbi häälestusharjutuse, hiljem analüüsivad seda.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale harjutuse abil.
II Põhiosa	25 min	<ul style="list-style-type: none">- Tõenäoliselt jõuate järelduseni, et õppimiseks on vaja erinevaid faktoreid. Tutvusta neid õpilastele, soovitatavalt faktoreid korraga ka seinale kuvades (lk 79).- Too välja, kuidas saab projektis osalejate õppimist toetada (lk 80).- Tutvusta õpilastele Kolbi kogemusõppetsükli (lk 80).	<ul style="list-style-type: none">- Jälgivad õpetaja esitlust.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida uut materjali.
III Lõpetav osa	10 min	<ul style="list-style-type: none">- Kui jääb aega, võite arutleda, kus õpilased ise viimati kogesid kogemusõpet ja kui tihti nad enda õppimist analüüsivad.	<ul style="list-style-type: none">- Osalevad arutelus.	<ul style="list-style-type: none">- Siduda tunni teema isikliku kogemusega.

8.2 ÕPISTIILID

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Õppimine projektis: õpistiilid (lk 82)

Tunni eesmärgid: õpilane

- tutvub erinevate õpistiilidega;
- tunneb ära enda õpistiili ning mõistab, kuidas õpikeskkond seda mõjutab.

Mõisted: õppimine, õpistiil, õpikeskkond

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette õpistiili test;
- taga igale õpilasele võimalus veebi kasutamiseks;
- valmista ette õppimiskoonuse tutvustus.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	20 min	<ul style="list-style-type: none">- Esita tsitaat Einsteinilt: "On hullumeelsus teha sama asja ja oodata teistsugust tulemust."- Palu klassil lugeda eri õpistiilidest: https://www.tark.ee/opistiilid-kuidas-me-opime-ja-opetame-2.- Palu õpilastel teha enda õpistiili test: https://www.syg.edu.ee/~peil/opi_oppima/stiili_test.html.	<ul style="list-style-type: none">- Loevad õpetaja antud materjali.- Teevad iseenda kohta õpistiili testi.	<ul style="list-style-type: none">- Tutvuda uue materjaliga.- Testida oma õpistiili.
II Põhiosa	20–25 min	<ul style="list-style-type: none">- Tutvusta õpilastele õppimiskoonust.- Palu õpilastel teha rühmades ajurünnak sellest, kuidas nad saaksid enda projektis luua võimalikult õppimist toetava keskkonna.	<ul style="list-style-type: none">- Osalevad ajurünnakus, et leida viise oma projekti õpikeskkonna parandamiseks.	<ul style="list-style-type: none">- Rakendada õpitut oma projekti kontekstis.

8.3 MUGAVUSTSOON

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Õppimine projektis: mugavustsoon (lk 82)

Tunni eesmärgid: õpilane

- teab, mis on mugavustsoon;
- oskab planeerida turvalist mugavustsoonist välja astumist;
- oskab vältida paanikatsooni sattumist ja sellest vajadusel välja tulla.

Mõisted: mugavustsoon, õppimistsoon, paanikatsoon

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette kolme erinevat tsooni tutvustav esitlus ja vahendid selle esitamiseks;
- valmista ette kaheksa võtmepädevuse tutvustamine, kas esitluse või plakati kujul.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	15 min	<ul style="list-style-type: none">- Tutvusta õpilastele mugavustsooni, õppimistsooni ja paanikatsooni.- Palu õpilastel pinginaabriga arutleda järgmiste küsimuste üle:<ul style="list-style-type: none">- Kui sageli oma mugavustsoonist välja astute ja kas seda võiks sagedamini teha? Kui jah, siis mis takistab?- Kuidas teie projektis osalejad võiksid mugavustsoonist välja astuda?	<ul style="list-style-type: none">- Jälgivad õpetaja esitlust.- Arutlevad tunni teemal oma pinginaabriga.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	30 min	<ul style="list-style-type: none">- Tutvusta klassile kaheksat võtmepädevust harjutuse (lk 84) abil.- Jaga õpilased 8 rühma ning jaota igale rühmale üks võtmepädevus.- Palu neil arutleda, kas ja kui hästi on neil see kompetents välja arendatud ja kui palju nad soovivad seda veel edasi arendada.- Lase tuua näiteid, kuidas seda pädevust oma projektis arendada saaks.- Alternatiivina võid paluda õpilastel teha võtmepädevust selgitava sketši.	<ul style="list-style-type: none">- Jälgivad õpetaja esitlust- Teevad tunniteemal arutlemiseks rühmatöö.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida uut materjali ning sellega töötada oma rühma ja projekti kontekstis.

8.4 Refleksioon

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Õppimine projektis: refleksioon (lk 84)

Tunni eesmärgid: õpilane

- teab, mis on refleksioon;
- oskab kavandada oma projekti raames sobiva aja ja keskkonna õppimise üle reflekteerimiseks.

Mõisted: refleksioon, isiklik areng, enesehindamine, eneseregulatsioon

Õpetaja eeltöö:

- Valmista ette refleksiooni põhimõtteid tutvustav esitlus (lk 84) ja vahendid selle teostamiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Korralda paaristööna sissejuhatav minirefleksioon. Selleks palu õpilastel pinginaabritl küsida erinevaid küsimusi eelmise koolipäeva kohta.- Mõne minuti pärast juhi tähelepanu sellele, et möödunud tegevuse analüüsimine ongi refleksioon. Too välja ka momendid, kus te kursuse jooksul refleksiooni juba kasutasite.	<ul style="list-style-type: none">- Küsivad üksteiselt erinevaid küsimusi möödunud päeva kohta.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	40 min	<ul style="list-style-type: none">- Esita loeng “Mis on refleksioon ja milleks seda kasutatakse?” (lk 84). Too välja ka erinevaid meetodeid, mille abil saab refleksiooni läbi viia.- Palu õpilastel rühmades oma projekti tegevuskava täiendada, arvestades õppimise ja refleksiooni kohta õpitud.	<ul style="list-style-type: none">- Jälgivad õpetaja ettekannet.- Kasutavad õpitud projekti tegevuskava täiendamiseks.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida uut materjali ja kasutada seda oma projekti kontekstis.

8.5 NOORTEPASS

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Õppimine projektis: Noortepass (lk 85)

Tunni eesmärgid: õpilane

- teab, mis on Noortepass;
- oskab Noortepassi kasutada.

Mõisted: Noortepass, õppimise dokumenteerimine

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette Noortepassi tutvustav esitlus ja vahendid selle kuvamiseks;
- valmista ette töölehed oma õpikogemuse analüüsimiseks Noortepassi abiga (lk 86);
- taga õpilastele võimalused veebiotsingu tegemiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Anna õpilastele ülesanne 10 minutiga välja uurida, mis on Noortepass, ning sõnastada üks lause selle kirjeldamiseks.	- Otsivad infot Noortepassi kohta.	- Juhatada sisse tunni teema.
II Põhiosa	20–25 min	- Tutvusta õpilastele Noortepassi (lk 85). - Palu õpilastel analüüsida oma õpikogemust aine “Rahvusvaheline projektijuhtimine” näitel (lk 86).	- Jälgivad õpetaja ettekannet ning analüüsivad Noortepassi formaadis endi senist õpikogemust.	- Õppida uut materjali ja rakendada seda kursuse üle reflekteerimiseks.
III Lõpetav osa	15 min	- Palu õpilastel rühmades arutleda, kuidas nad oma projektis Noortepassi kasutaksid.	- Osalevad aruteludes oma rühmades.	- Asetada õpitu oma projekti konteksti.

8.6 Noortepass II

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Õppimine projektis: Noortepass (lk 85)

Tunni eesmärgid: õpilane

- teab, mis on Noortepass;
- oskab Noortepassi kasutada.

Mõisted: Noortepass, õppimise dokumenteerimine

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette soojendusharjutuseks vajalik materjal: sildid kaheksa võtmekompetentsi nimetustega ja kleebitavad märkmelehed erinevate omadussõnadega, mis iga kompetentsi iseloomustavad;
- valmista ette kaheksat võtmekompetentsi tutvustav materjal õpilastele (näiteks: https://mitteformaalne.ee/wp-content/uploads/2015/04/Key-competences_ee_v0tmep2devused_mindmap.pdf).

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	10 min	<ul style="list-style-type: none">- Aseta kaheksa võtmekompetentsi sildid klassis erinevatesse kohtadesse ning jaga laiali omadussõnad, mis sobivad konkreetse võtmepädevuste juurde. Iga õpilane peab leidma saadud omadussõnale sobiva koha. Kui kõik sõnad on jaotatud, vaadake ühiselt kõik sõnad üle.	<ul style="list-style-type: none">- Otsivad saadud omadussõnale sobiliku koha ning põhjendavad tehtud valikut.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale, meenutades varem õpitut.
II Põhiosa	20–25 min	<ul style="list-style-type: none">- Selgita õpilastele tunni põhiülesannet: tuua välja, milliseid pädevusi nende projekt tõenäoliselt arendab ja millised tegevused mis pädevusi arendavad.- Lase rühmadel otsustada, millised pädevused on nende jaoks kõige olulisemad, ning seejärel otsida välja tegevused projektis, mis nende pädevuste arengut toetavad. Töö tuleks läbi teha ka kirjalikult.	<ul style="list-style-type: none">- Sõnastavad koos rühmaga projekti käigus arendatavad võtmepädevused ja nende arendamist toetavad tegevused.	<ul style="list-style-type: none">- Töötada kaheksa võtmepädevusega oma projekti kontekstis.

III Lõpetav osa	10 min	<ul style="list-style-type: none"> - Lase rühmadel läbi mõelda, kuidas tagada, et osalejate õpikogemus nõ salvestuks. Töö tuleks teha ka kirjalikult. - Viimaks palu igal rühmal välja mõelda, kuidas korraldada Noortepassi täitmist oma projektis ning kuidas ja millal mõõta osalejate õpikogemust. Töö tuleks teha ka kirjalikult. - Kui jääb aega, lase rühmadel oma mõtteid klassiga jagada. 	<ul style="list-style-type: none"> - Arutlevad rühmas, kuidas tagada õpikogemuse salvestamist ja mõõtmist nende projekti kontekstis. - Tutvustavad oma töö tulemusi klassile. 	<ul style="list-style-type: none"> - Planeerida õppimise jäädvustamist ja mõõtmist oma projektis.
-----------------	--------	---	---	--

9.1 MIS ON KULTUUR?

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Kultuuri definitsioon (lk 89)

Tunni eesmärgid: õpilane

- on teadlik kultuuridevahelistest erinevustest ning rahvusvahelise projekti eripäradest;
- on huvitatud teistest kultuuridest ning omab valmisolekut mõista teistest kultuuridest pärit inimesi;
- teab, kuidas kultuuridevahelisele dialoogile ja õppimisele rahvusvahelise projekti raames kaasa aidata.

Mõisted: kultuur, kultuuridevaheline õpe, kultuuridevaheline dialoog

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette kultuuri olemust selgitav esitlus ja taga vahendid selle kuvamiseks;
- valmista ette tühi jäämäe mudel suurel lehel ja pane valmis kleebitavad märkmepaberid.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Korralda ajurünnak paarides:<ul style="list-style-type: none">- Mis on rahvusvahelise projekti eripärad?- Mis on kultuur?	<ul style="list-style-type: none">- Arutlevad õpetaja esitatud küsimuste üle.	<ul style="list-style-type: none">- Hääälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	20–25 min	<ul style="list-style-type: none">- Selgita klassile, mis on kultuur (lk 90).- Võid kasutada kultuuri-jäämäe mudelit. Sel juhul palu õpilastel paberitele kirjutada kultuuri väiksemaid elemente ja need jäämäele paigutada.- Seejärel juhi arutelu isiksuse tasandile: iga inimese käitumine pole alati seotud tema päritoluga.	<ul style="list-style-type: none">- Jälgivad esitlust ning teevad ühiselt kultuuri jäämäe harjutust.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida ja arutleda kultuuriliste erinevuste kohta.
III Lõpetav osa	15 min	<ul style="list-style-type: none">- Võimalusel too näiteid enda elust või kutsu tundi külaline (mõni õpetaja, kes on palju reisinud), et teha teooria arusaadavamaks.	<ul style="list-style-type: none">- Kuulavad, osalevad arutelus.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida tundma kultuure eluliste näidete abil.

9.2 Kultuuridevaheline õpe

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Kultuuridevaheline õpe (lk 90)

Tunni eesmärgid: õpilane

- on teadlik kultuuridevahelistest erinevustest ning rahvusvahelise projekti eripäradest;
- on huvitatud teistest kultuuridest ning omab valmisolekut mõista teistest kultuuridest pärit inimesi;
- teab, kuidas kultuuridevahelisele dialoogile ja õppimisele rahvusvahelise projekti raames kaasa aidata.

Mõisted: kultuur, kultuuridevaheline õpe, kommunikatsioon.

Õpetaja eeltöö:

- taga stopperi olemasolu;
- valmista ette materjalid harjutuse “Abigale” (lk 97, 99) läbiviimiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	3–5 min	- Vii klassiga läbi harjutus “1 minut” (lk 97), õppimaks tundma enda ja kaaslaste individuaalse ajataju erinevusi.	- Osalevad harjutuses õpetaja juhendamisel.	- Häälestuda tunni teemale
II Põhiosa	25–30 min	- Vii klassiga läbi harjutus “Abigale” (lk 97, 99). Jaga kõigile üks eksemplar loost ning lase see läbi lugeda. Palu igal õpilasel tegelased käitumise põhjal järjestada. Seejärel kogunevad õpilased väikestesse gruppidesse. Ülesandeks on koostada ühine nimekiri.	- Loevad teksti ja sooritavad harjutuse ühiselt ja rühmas.	- Õppida harjutuse abil mõistma ja analüüsima kultuurilisi erinevusi.
III Lõpetav osa	10–15 min	- Vii läbi arutelu, et reflekteerida kahte läbitud harjutust lähtudes kultuuridevahelistest erinevustest (lk 92). Rõhu eraldi kommunikatsioonikontekstile, aja- ja ruumikäitumisele. - Eraldi blokina tuleks rääkida väärtustest (lk 93).	- Osalevad arutelus.	- Võtta kokku tunni temaatika ja selle üle reflekteerida.

9.3 Kultuuridevaheline õpe II

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Kultuuridevaheline õpe (lk 95–96)

Tunni eesmärgid: õpilane

- on teadlik kultuuridevahelistest erinevustest ning rahvusvahelise projekti eripäradest;
- on huvitatud teistest kultuuridest ning omab valmisolekut mõista teistest kultuuridest pärit inimesi;
- teab, kuidas kultuuridevahelisele dialoogile ja õppimisele rahvusvahelise projekti raames kaasa aidata.

Mõisted: kultuur, kultuuridevaheline õpe, kommunikatsioon

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette tööleht lk 96 iga rühma jaoks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–10 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu õpilastel koos paarilisega 1–2 minuti jooksul välja mõelda üks kultuuri defineeriv lause.- Kõik loevad oma definitsiooni ette.	<ul style="list-style-type: none">- Mõtlevad paaristööna välja kultuuri definitsiooni ja esitlevad seda.	<ul style="list-style-type: none">- Häältestuda tunni teemale.
II Põhiosa	25-30 min	<ul style="list-style-type: none">- Teadusta, et tunni teemaks on kultuuridevaheline õppimine, kuna erinevad inimesed võivad kultuuriküsimusi erinevalt tajuda. Lase õpilastel täita koos rühmaga tööleht (lk 96).	<ul style="list-style-type: none">- Arutlevad töölehe abil koos rühmaga kultuuridevahelise dialoogi loomise üle.	<ul style="list-style-type: none">- Teha praktilist tööd tunni teemal oma projektist lähtuvalt.
III Kokkuvõtte	10 min	<ul style="list-style-type: none">- Esita õpilastele erinevaid kultuurispetsiifilisi väiteid ja küsimusi, neid pisut provotseerides. Näiteks:<ul style="list-style-type: none">- Miks suruvad eestlased tervitades kätt, aga hispaanlased suudlevad põsele?- Miks on Suurbritannias alati kombeks küsida, kuidas läheb?- Miks on Ida-Euroopas suur vastuseis pagulaste sisserändele?	<ul style="list-style-type: none">- Vastavad õpetaja küsimustele, arutlevad.	<ul style="list-style-type: none">- Teha teemat laiendav ja kokku võttev arutelu.

9.4 Kultuuridevaheline õpe III

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Kultuuridevaheline õpe (lk 95)

Tunni eesmärgid: õpilane

- on teadlik kultuuridevahelistest erinevustest ning rahvusvahelise projekti eripäradest;
- on huvitatud teistest kultuuridest ning omab valmisolekut mõista teistest kultuuridest pärit inimesi;
- teab, kuidas kultuuridevahelisele dialoogile ja õppimisele rahvusvahelise projekti raames kaasa aidata.

Mõisted: kultuur, kultuuridevaheline õpe, kommunikatsioon, autoetnograafiline lugu.

Õpetaja eeltöö:

- taga võimalused klassis video näitamiseks: BBC Youtube'i kanalilt „Human Planet“ (2 min 34 s) <https://www.youtube.com/watch?v=fYS3J7hvCus>
- varu paberid autoetnograafilise loo kirjutamiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	15 min	<ul style="list-style-type: none">- Näita klassile BBC Youtube'i kanalilt videot „Human Planet“.- Jätkake aruteluga alltoodud küsimuste põhjal. Iga õpilane vastab Eliademy <i>online</i>-keskkonnas. Eliademy keskkonnas on võimalik kõigil õpilastel korraga üksteise vastuseid näha. Arutelu rubriigis 1–2 küsimusele:<ul style="list-style-type: none">- Milliseid mõtteid video äratas?- Kuidas seostub see kultuurilise mitmekesisuse teemaga?- Mille poolest erineb näidatud hõimu elustiil läänelikust?- Mis võiks saada sellest hõimust tulevikus?- Kuidas mõista vabadust? Mida tähendab elada vabalt? Kuidas on seotud kultuur ja elustiil?	<ul style="list-style-type: none">- Vaatavad videot.- Vastavad küsimustele Eliademy <i>online</i>-keskkonnas.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale
II Põhiosa	30 min	<ul style="list-style-type: none">- Anna õpilastele ülesandeks kirjutada iseendi põhjal autoetnograafiline lugu sellest kuidas on kujunenud nende maailmavaade.	<ul style="list-style-type: none">- Asuvad kirjutama lugu iseenda maailmavaate kujunemisest.	<ul style="list-style-type: none">- Rakendada õpitud enesekohase loomingu kaudu.

9.5 Kultuuridevaheline õpe IV

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Kultuuridevaheline õpe (lk 100)

Tunni eesmärgid: õpilane

- on teadlik kultuuridevahelistest erinevustest ning rahvusvahelise projekti eripäradest;
- on huvitatud teistest kultuuridest ning omab valmisolekut mõista teistest kultuuridest pärit inimesi;
- teab, kuidas kultuuridevahelisele dialoogile ja õppimisele rahvusvahelise projekti raames kaasa aidata.

Mõisted: kultuur, kultuuridevaheline õpe, kommunikatsioon, auoetnograafiline lugu

Õpetaja eeltöö:

- valmista endale koopia loost "The coloured glasses story".

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	20–25 min	<ul style="list-style-type: none"> - Selgita, et alustuseks proovite läbi ühe projektitööks sobiva meetodi, mis keskendub ühiste omaduste leidmisele grupis. - Palu õpilastel seista vastastikku paarides, et moodustuks sisemine ja väline ring. Iga paar peab kiiresti leidma ühe asja (harjumus, aspekt, taust, hoiak vm), mis neil on ühine, ja mõtlema välja vormi selle väljendamiseks. Väljendusvormi võid jätta vabalt valitavaks või määrata iga kord erineva: „Laulge üks laul”, „Etendage lühike pantomiim”, „Looge kaherealine luuletus”, „Väljendage seda häälitsuste abil”, „Väljendage seda sümboli abil” vm). - Järgmisena liigub väline karusselliring paremale; iga uus paar peab leidma omavahelise sarnasuse ja seda väljendama. Võid ka öelda, mis liiki sarnasust tuleb väljendada (ebameeldiv asi koolis, lemmiksöök, perekond, kodu, muusika, harjumus, hoiak, poliitiline seisukoht jm), minnes iga kord pisut „sügavamale”. Paare võib korduvalt vahetada, kuni ring on täiestiirunud (sõltuvalt grupi suurusest). - Keerulisema variatsioonina harjutusest tuleks otsida paarides erinevusi ja väljendada neid teineteist täiendavaid aspekte (või leida väljendusviis või olukord, mis erinevusi ühendab). 	<ul style="list-style-type: none"> - Osalevad harjutuses õpetaja juhendamisel. 	<ul style="list-style-type: none"> - Leida praktilise harjutuse abil grupiliikmete sarnasusi ja erinevusi.
II Vaheosa	15 min	<ul style="list-style-type: none"> - Algata arutelud teemadel: Millised sarnasused/erinevused meid hammastasid? Kust need pärit on? Mil määral võivad meie erinevused olla vastastikku täiendavad? 	<ul style="list-style-type: none"> - Jagavad muljed harjutuses osalemisest. 	<ul style="list-style-type: none"> - Analüüsida läbitud harjutust, mõistmaks erinevustes peituvaid võimalusi.
III Lõpetav osa	10 min	<ul style="list-style-type: none"> - Loe õpilastele ette lugu “The coloured glasses story” (lk 100) 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuulavad õpetajat. 	<ul style="list-style-type: none"> - Illustreerida tunni teemat ilukirjanduse abil.

10.1 PROJEKTI PRAKTILINE KORRALDUS

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti praktiline korraldus (lk 101–102)

Tunni eesmärgid: õpilane

- omab valmisolekut korraldada ja lahendada projektiga seotud praktilisi ja logistilisi küsimusi;
- oskab planeerida projektiga seotud kulusid ja koostada eelarvet ning orienteerub finantsküsimustes;
- suudab koostada riskiennetusplaani ning oskab tagada projektis osalejate turvalisust.

Mõisted: logistika, eelarve, riskianalüüs, dokumendid, finantseerimine, turvalisus.

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette projekti praktilise korralduse tutvustamist toetav esitlus ja vahendid selle kuvamiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Vii klassiga läbi ajurünnak: millised praktilised aspektid seostuvad projekti korraldamisega? Järgneb lühike arutelu.	- Osalevad ajurünnakus.	- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	40 min	- Tutvusta õpilastele praktilisi aspekte, sh: <ul style="list-style-type: none">- reisi, majutuse ja toitlustuse planeerimine;- ruumide broneering ja vahendite soetus;- kindlustuse tegemine;- viisa jm dokumentide taotlemine, lepingute sõlmimine;- kohalike partnerite leidmine. - Lase õpilastel projektitiimides arutleda ja kirja panna, kuidas nad kavatsevad korraldada projekti praktilist poolt. <ul style="list-style-type: none">- Lase üles kirjutada praktilised küsimused.- Asuge neile vastama.	- Jälgivad õpetaja esitlust. - Asuvad sellest lähtudes koos rühmaga oma projekti praktilisi aspekte läbi mõtlema.	- Õppida uut materjali. - Käsitleda tunnis õpitut oma projekti kontekstis.

10.2 PROJEKTI EELARVE KOOSTAMINE

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti eelarve (lk 102)

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab koostada Erasmus+ projekti eelarvet ning planeerida kulude teket.

Mõisted: eelarve, rahaline määr, toetussumma

Õpetaja eeltöö:

- taga, et õpilastel oleks ligipääs veebipõhisele taotlusvormile;
- valmista veebilehe noored.ee abil ette esitlus Erasmus+ programmi rahastuspõhimõtete kohta ja taga võimalus selle kuvamiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Anna paaridele ülesanne. Oletame, et teie projekti eelarve on 10 000 eurot. Kui suur osa sellest kulub transpordile, majutusele, toitlustusele? Proovige summa umbkaudselt ära jagada oma praeguste teadmiste järgi.	<ul style="list-style-type: none">- Jaotavad etteantud summa erinevate projekti kulude vahel.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestada tunni teemale.
II Põhiosa	20–25 min	<ul style="list-style-type: none">- Tutvusta õpilastele Erasmus+ programmi rahastuspõhimõtteid:<ul style="list-style-type: none">- mittekasumlikkus;- topelrahastusele ei;- toetus ei ole tagasiulatuv.- Tutvusta Erasmus+ programmi rahastusmudelit (soovitavalt taotlusvormi näidates).- Lase rühmadel taotlusvormi abil koostada oma projekti umbkaudne eelarve.	<ul style="list-style-type: none">- Jälgivad ettekannet Erasmus+ programmi rahastuse kohta.- Auvad taotlusvormi abiga oma projekti eelarvet kokku panema.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida uut materjali ja kasutada seda oma projekti eelarve kavandamiseks.

10.3 Eelarve koostamine II

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti eelarve

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab koostada Erasmus+ projekti eelarvet ning planeerida kulude teket.

Mõisted: eelarve, rahaline määr, toetussumma

Õpetaja eeltöö:

- taga tunni toimumine arvutiklassis;
- valmista ette MS Exceli näidistabel, selgitamaks eelarve tegemist MS Excelis (võid tutvustada ka lihtsamaid Exceli valemeid).

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–10 min	<ul style="list-style-type: none">- Tutvusta ettevalmistatud Exceli tabelit eelarvetabeli näidisena.- Selgita põhjuseid, miks tuleb eelarvel silma peal hoida ka taotlusvormi väliselt.	<ul style="list-style-type: none">- Jälgivad õpetaja esitlust.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	35 min	<ul style="list-style-type: none">- Selgita õpilastele tunni ülesannet: asuda Exceli tabelisse lisama umbkaudseid reaalseid kulusid, sh:<ul style="list-style-type: none">- lennukipiletite hinnad;- majutuse hind;- toitlustus.	<ul style="list-style-type: none">- Teevad õpitu põhjal rühmas praktilist tööd projekti eelarve koostamisel.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida praktilise harjutuse kaudu Excelis oma projekti eelarvet koostama.

10.4 SPONSORLUS

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Kaasfinantseering ja sponsorlus

Tunni eesmärgid: õpilane

- mõistab, mida tähendab omafinantseering;
- teab erinevaid võimalusi, kuidas oma projekti lisarahastust kaasata.

Mõisted: kaasfinantseering, sponsorlus, lõpparuanne

Õpetaja eeltöö:

- valmistada ette esitlus sponsorluse võimalustest ja eripäradest, taga vahendid selle kuvamiseks.
- valmistada ette tööleht põhjalikuma analüüsi tegemiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Lase õpilastel tutvustada oma eelmises tunnis koostatud eelarvetabeleid.	- Tutvustavad eelmises tunnis tehtud tööd.	- Võtta kokku eelmise tunni töö.
II Põhiosa	15 min	- Selgita õpilastele, et enamikus Erasmus+ projektides on ette nähtud 10–20% omafinantseering, lepingu sõlmimisel kantakse üle 80% eelarvest ning 20% kantakse üle alles projekti lõpparuande kinnitamisel. - Küsi õpilastelt, millised võiksid olla omafinantseeringu võimalikud katteallikad. Seejärel tutvusta neid: osalustasu; KOV toetus, sponsortoetused.	- Kuulavad õpetaja selgitusi, mõtleavad kaasa, vastates õpetaja küsimustele.	- Õppida uut materjali.
III Lõpetav osa	20–25 min	- Tee lühietekanne sponsorluse olemusest (lk 103). - Anna õpilastele aega oma rühmas arutleda, kuidas nad kavatsevad katta projekti omaosaluse. - Kui valitakse sponsorlus või omavalitsuse toetus, siis palu õpilastel teha veidi põhjalikum analüüs (lk 103–104).	- Kuulavad ettekannet. - Töötavad rühmas tunni teemal oma projektiga.	- Õppida uut materjali. - Rakendada õpitut oma projekti kontekstis.

10.5 Sponsorlus II

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Kohalikud partnerid ja liftikõne

Tunni eesmärgid: õpilane

- teab erinevaid võimalusi oma projekti lisarahastuse kaasamiseks;
- teab, mis on liftikõne;
- oskab kaardistada kohalikke partnereid.

Mõisted: kaasfinantseering, sponsorlus, lõpparuanne

Õpetaja eeltöö:

- Pane vaatamiseks valmis video “Ajujaht 2012: Mis on *elevator pitch* ehk liftikõne?": <https://www.youtube.com/watch?v=iHXsLknZRz8>.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Korralda ajurünnak eesmärgiga teha tahvlile võimalike kohalike partnerite võrgustik. Selleks lase igal õpilasel või rühmal välja tuua vähemalt üks kohalik partner (linnavalitsus, ettevõtte, organisatsioon), kellega saaks noorteprojekti raames koostööd teha. Ajurünnak lõppeb, kui tahvilil on 10–15 võimalikku partnerit.	<ul style="list-style-type: none">- Võtavad ühiselt osa kohalike partnerite kaardistamisest.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale, kaardistades eelmise tunni tööd.
II Põhiosa	30 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu iga kohaliku partneri puhul tuua välja üks põhjus, miks peaks see partner huvituma koostööst noorteprojektiga.- Selgita õpilastele, mis on liftikõne. Abiks on video: https://www.youtube.com/watch?v=iHXsLknZRz8 (siin tuleb arvestada, et noorteprojekti puhul ei ole kasumlikkus eesmärk).- Anna rühmadele ülesanne panna kokku liftikõne.	<ul style="list-style-type: none">- Otsivad partnerite argumente koostööks noorteprojektiga.- Asuvad koostama oma rühma nn liftikõnet.	<ul style="list-style-type: none">- Tegeleda tunni teemaga oma projekti kontekstis.
III Lõpetav osa	10 min	<ul style="list-style-type: none">- Lase õpilastel oma liftikõned ette kanda.	<ul style="list-style-type: none">- Esitavad oma kõnesid ja kuulavad teiste kõnesid.	<ul style="list-style-type: none">- Tutvustada oma tööd kogu klassile.

10.6 TURVALISUS

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Turvalisus projektis, riskianalüüs (lk 104)

Tunni eesmärgid: õpilane

- mõistab, miks on oluline läbi viia projekti riskianalüüs;
- oskab oma projekti riskianalüüsi teha.

Mõisted: riskianalüüs, turvalisus.

Õpetaja eeltöö:

- valmistada ette töölehed lk 107 ja 108;
- valmistada ette lühike esitlus turvalisuse materjali kohta (lk 104), taga võimalus selle kuvamiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu õpilastel paarides loetleda võimalikult palju söögivahetunnis varitsevaid riske.- Lase igal paaril üks risk ette lugeda.- Palu õpilastel mõelda, mida saaks teha, et neid riske ennetada.	<ul style="list-style-type: none">- Osalevad ajurünnakus riskide teemal.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	35 min	<ul style="list-style-type: none">- Tee lühike ettekanne turvalisusega seotud probleemidest noorteprojektides.- Anna õpilastele ülesandeks analüüsida oma projekti turvalisuse vaatepunktist, kasutades töölehti lk 107 ja 108.	<ul style="list-style-type: none">- Jälgivad õpetaja ettekannet.- Asuvad rühmades oma projekti turvalisust analüüsima.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida uut materjali.- Asuda sellega töötama oma projekti kontekstis.

10.7 Praktiline korraldus, eelarve, turvalisus

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Turvalisus projektis, riskianalüüs (lk 104–105)

Tunni eesmärgid: õpilane

- mõistab, miks on oluline läbi viia projekti riskianalüüs;
- oskab oma projekti riskianalüüsi teha.

Mõisted: riskianalüüs, turvalisus, logistika

Õpetaja eeltöö:

- puudub.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Palu erinevatel õpilastel oma sõnadega kokku võtta kolm viimati õpitud teemat: praktilised küsimused, eelarve ning turvalisus. Rõhuta, et need kolm osa on projektis omavahel väga tugevasti seoses.	- Annavad suulise ülevaate eelmistes tundides õpitust.	- Siduda eelnevate tundide õpisisu ühtseks tervikuks.
II Põhiosa	35 min	- Selgita õpilastele, et tunni ülesanne on üle vaadata oma projekti praktiline korraldus: kas algsed soovid klappivad eelarveliste võimalustega ning kuidas tagate projektis osalejate turvalisuse. - Rühmatöö elavdamiseks saadab iga rühm ühe liikme iga 8 minuti tagant naaberrühma, et keegi saaks teiste tööd kriitilise pilguga tagasisidestada. Kokku jõutakse teha 4 vahetust.	- Töötavad rühmas oma projektiga, teevad koostööd teiste rühmadega.	- Lahendada ühiselt oma projekti praktilise korralduse küsimusi.
III Lõpetav osa	5 min	- Lase igal rühmal välja tuua üks küsimus praktilise korralduse juures, mis neile kõige enam muret valmistab. - Proovi anda vastus, kuidas seda riski maandada saaks.	- Esitavad küsimusi oma projekti probleemsete aspektide kohta.	- Saada ühiselt üle projektiga seotud probleemidest..

11.1 MÕJU JA NÄHTAVUS

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti mõju ja nähtavus (lk 109–110)

Tunni eesmärgid: õpilane

- planeerib projekti mõju ja selle hindamisprotsessi;
- tunneb mitut viisi, kuidas projekti nähtavust suurendada;
- koostab plaani, kuidas projekti tulemusi levitada ja rakendada, ning mõtleb läbi projekti jätkusuutlikkuse.

Mõisted: eesmärk, sihtrühm, vajadus, mõõdetav tulemus

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette esitlus projekti mõju ja nähtavuse selgitamiseks ja vahendid selle kuvamiseks;
- valmista ette töölehed lk 110 ja 113.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	10 min	<ul style="list-style-type: none">- Lase kõigil rühmadel meenutada:<ul style="list-style-type: none">- millist probleemi nad ühiskonnas lahendada soovivad;- kuidas oli sõnastatud nende projekti eesmärk;- kes olid nende projekti sihtrühmad.	<ul style="list-style-type: none">- Meenutavad oma projekti erinevaid eelnevalt kirja pandud aspekte	<ul style="list-style-type: none">- Meenutada vajalikku eelinfot.
II Põhiosa	35 min	<ul style="list-style-type: none">- Tutvusta klassile võimalusi projekti mõju suurendamiseks:<ul style="list-style-type: none">- projekti nähtavus: reklaam, meediakajastus;- tulemuste levitamine: uudiskiri, esitlus;- tulemuste kasutamine;- tulemuste korrutamine;- süvalaiendamine.- Jaota rühmadele teemakohased töölehed, lase vastata küsimustele ning täita tabel.	<ul style="list-style-type: none">- Jälgivad õpetaja esitlust.- Täidavad töölehti oma projekti mõju, nähtavuse, tulemuste ja nende saavutamise indikaatorite kohta.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida uut materjali.- Jätkata selle abil tööd oma projektiidee arendamisega.

-

11.2 Projekti nähtavus

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti turundamine ehk nähtavus (lk 110)

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab planeerida projekti mõju suurendamisega seotud tegevusi kõigis projekti etappides;
- oskab projekti turundamisel arvestada ka finantseerijate soovidega;
- teab, millised nõuded kehtivad Erasmus+ programmi projektide nähtavuse suurendamisele.

Mõisted: projekti sõnum, sihtgrupp, toimetaja, toetajad, Noorteagentuur

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette esitlus, mis hõlmab soovitusi projekti nähtavuse tagamiseks (lk 111), taga vahendid selle kuvamiseks;
- valmista ette töölehed lk 114 ja 115 kõigile rühmadele.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Alustuseks küsi, millisest kanalist saavad õpilased enamiku oma igapäevasest infost (tõenäoliselt on vastuseks sotsiaalmeedia).- Seejärel küsi, millist laadi infot nende sotsiaalmeedia voos peamiselt esineb.	<ul style="list-style-type: none">- Vastavad õpetaja küsimustele.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	20–25 min	<ul style="list-style-type: none">- Jaga soovitusi projekti nähtavuse tagamiseks (lk 111).- Tutvusta ülesannet läbi mõelda oma projekti sõnum ja sihtgrupp, nägu ja nimi ning seejärel asuda looma projekti turundusplaani (lk 114 ja 115).	<ul style="list-style-type: none">- Jälgivad esitlust.- Asuvad tööle oma projekti turundusplaaniga	<ul style="list-style-type: none">- Õppida uut materjali.- Mõelda läbi projekti nähtavuse olulised aspektid.
III Lõpetav osa	10–15 min	<ul style="list-style-type: none">- Algata rühmades valminud ideede esitamine klassile ja anna õpilastele tagasisidet.	<ul style="list-style-type: none">- Esitlevad rühmades oma ideid klassile.	<ul style="list-style-type: none">- Reflekteerida tunni töö üle, jagada häid ideid.

11.3 Projekti nähtavus II

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti nähtavus varasemate projektide näitel

Tunni eesmärgid: õpilane

- õpib teiste kogemustest projekti nähtavuse ja mõju tagamise kohta.

Õpetaja eeltöö:

- taga tunni toimumine arvutiklassis.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5 min	<ul style="list-style-type: none">- Selgita klassile, et täna otsime häid ideid juba toimunud projektidest.- Selgita, et õpilastel tuleb iseseisvalt leida kaks head eduka projekti näidet Noorteagentuuri kodulehelt, silmas pidades mõju, nähtavuse ja tulemuste levitamise aspekti.- Näidete otsimisel on abiks projektikogemuste blogi: https://noored.ee/blogi/pojektilugu/ ja Telepurk: http://eneb.archimedes.ee/telepurk/.	<ul style="list-style-type: none">- Kuulavad õpetaja juhiseid ja selgitusi.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale ja ülesandele.
II Põhiosa	30 min	<ul style="list-style-type: none">- Lase õpilastel otsida Noorteagentuuri materjalide seast üks toimunud projekti kirjeldus ning ühe Telepurki pandud video, mis neile tunniteema aspektist enim meeldis. Lase neil oma valikuid põhjendada, kasutades omandatud teadmisi.	<ul style="list-style-type: none">- Teevad iseseisvat tööd Noorteagentuuri kodulehte uurides.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida varem valminud projektidest.
III Lõpetav osa	10 min	<ul style="list-style-type: none">- Lase õpilastel näidata oma valikuid ka ülejäänud klassile	<ul style="list-style-type: none">- Esitlevad oma leide klassile	<ul style="list-style-type: none">- Kinnistada arusaamist heade projektide edukuse põhjustest.

11.4 Turundus sotsiaalmeedias

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Kuidas luua sotsiaalmeedias positiivne kuvand?

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab planeerida projekti mõju suurendamisega seotud tegevusi kõigis projekti etappides;
- oskab arvestada projekti finantseerijate soovidega;
- teab, millised nõuded kehtivad Erasmus+ programmi projektide nähtavuse suurendamisele.

Mõisted: projekti sõnum, sihtgrupp, toimetaja, toetajad, Noorteagentuur

Õpetaja eeltöö:

- taga võimalus vaadata videot Tagasi Kooli#117. Priit Hõbemägi: Kuidas luua endale positiivne sotsiaalmeedia kuvand?
<https://www.youtube.com/watch?v=xyKwMgqiqg&t=31s>.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	20 min	<ul style="list-style-type: none">- Selgita, et täna keskendume projekti nähtavusele sotsiaalmeedias.- Kuva videot projektist Tagasi Kooli#117 Priit Hõbemägi: Kuidas luua endale positiivne sotsiaalmeedia kuvand? https://www.youtube.com/watch?v=xyKwMgqiqg&t=31s	<ul style="list-style-type: none">- Vaatavad videot.	<ul style="list-style-type: none">- Häällestuda tunni teemale.- Õppida uut materjali.
II Põhiosa	10 min	<ul style="list-style-type: none">- Algata arutelu: milliseid kasulikke nippe Priit Hõbemägi välja tõi?- Palu kõigil rühmadel leida videost võimalikult palju ideid, mida annaks oma projekti tarbeks ära kasutada.	<ul style="list-style-type: none">- Osalevad lühikeses üldises arutelus video üle.- Leiavad videost kasulikke ideid oma projekti jaoks.	<ul style="list-style-type: none">- Leida võimalusi projekti nähtavuse suurendamiseks.
III Lõpetav osa	10–15 min	<ul style="list-style-type: none">- Algata arutelu eetilistest aspektidest, millega tuleb arvestada projekti kajastamisel.	<ul style="list-style-type: none">- Arutlevad projekti eetiliste aspektide üle.	<ul style="list-style-type: none">- Teadvustada projekti eetilisi aspekte.

11.5 TULEMUSTE LEVITAMINE JA RAKENDAMINE

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti tulemuste levitamine ja rakendamine (lk 112)

Tunni eesmärgid: õpilane

- mõistab, et tulemuste levitamine tähendab projekti tulemuste kohta info jagamist peamistele sihtgruppidele;
- mõistab projekti tulemuste levitamise erinevust projekti nähtavuse tagamisest.

Mõisted: tulemuste levitamine ja rakendamine, sihtgrupid, infokanalid

Õpetaja eeltöö:

- valmistada ette esitlus või tahvlijoonis, mis aitab selgitada projekti tulemuste levitamise kolme sammu (lk 112);
- valmistada iga õpilase jaoks ette tööleht (lk 116).

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Selgita õpilastele, mis on projekti tulemuste levitamine ja kuidas see erineb projekti nähtavuse tagamisest.- Tutvusta kolme sammu tulemuste levitamisel ja rakendamisel (lk 112).	<ul style="list-style-type: none">- Jälgivad õpetaja selgitusi.- Tutvuvad 3 sammuga projekti tulemuste levitamisel ja rakendamisel.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale.- Õppida uut materjali.
II Põhiosa	20–25 min	<ul style="list-style-type: none">- Jaga õpilastele täitmiseks tööleht (lk 116)- Lase neil täiendada oma projekti tegevuskava, et seal saaksid kajastatud tulemuste levitamise tegevused .- Rõhuta õpilastele projekti üldise nähtavuse erinevust tulemuste levitamisest.	<ul style="list-style-type: none">- Täidavad töölehte tunni teemal.- Analüüsivad rühmas, kuidas kajastada projekti tegevuskavas tulemuste levitamist.	<ul style="list-style-type: none">- Töötada uue materjaliga oma projekti aspektist.

12.1 HINDAMINE JA KOKKUVÕTE

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti hindamine ja kokkuvõtete tegemine (lk 117–118)

Tunni eesmärgid: õpilane

- on teadlik projekti hindamisest ja aruandlusest, analüüsib oma projekti lähtuvalt projekti hindamiskriteeriumitest;
- esitleb ja kaitseb oma projekti ning annab tagasisidet teistele projektidele.

Mõisted: hindamine, aruandlus, hindamiskriteeriumid, rahastusvõimalused

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette projekti hindamiskriteeriume tutvustav lühiesitlus (lk 117), taga võimalused selle kuvamiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	<ul style="list-style-type: none">- Esita sissejuhatav küsimus: kui kaugel on õpilaste projektitaotlusvormid?- Tutvusta õpilastele projekti hindamiskriteeriumeid (lk 117).	<ul style="list-style-type: none">- Vastavad õpetaja küsimusele.- Tutvuvad uue materjaliga.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda tunni teemale.- Õppida tundma projekti hindamiskriteeriumeid.
II Põhiosa	20–25 min	<ul style="list-style-type: none">- Palu õpilastel oma projekte analüüsida lähtuvalt hindamiskriteeriumitest.	<ul style="list-style-type: none">- Analüüsivad enda projekte hindamiskriteeriumitest lähtuvalt.	<ul style="list-style-type: none">- Töötada oma projektiga lähtuvalt tunni teemast.
III Lõpetav osa	15 min	<ul style="list-style-type: none">- Organiseeri tegevust nii, et iga rühma asukohta jääks kaks rühma liiget, teised liikmed lähevad nõ rändama teiste rühmade juurde, kuulavad nende analüüsi ning annavad omapoolse tagasiside.	<ul style="list-style-type: none">- Aitavad teistel rühmadel oma projekte analüüsida ja saavad ideid enda projekti jaoks.	<ul style="list-style-type: none">- Teha koostööd projektide analüüsimisel.

12.2 PROJEKTI ESITAMINE JA KAITSMINE

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Projekti lõplik esitamine

Oma projekti esitlemine ja kaitsmine on veel üks võimalus seda läbi mõelda ja täiendada. Palu õpilastel tunniks ette valmistada projekti lõplik esitus (selleks ei pea tingimata kasutama PowerPointi). Leppige kokku ühe esitluse maksimaalne aeg, hindamiskriteeriumid ja esitluste järjekord. Selgita, et iga meeskond esitleb enda projekti ning tagasisidestab ka teiste projekte. Selleks valmista ette hindamiselehe näidis. Soovi korral võib valida nõ klassi parima projekti. Pärast tagasisidestamist soovita õpilastel oma projekte viimistleda.

Tunni eesmärgid: õpilane

- teeb koos projektirühmaga oma projekti esitledes sellest lõpliku kokkuvõtte;
- hindab kaaslaste projekte.

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette hindamiselehed projektide hindamiseks;
- taga võimalused esitluste kuvamiseks.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Põhiosa	35–40 min	<ul style="list-style-type: none">- Jaga välja hindamiselehed, algata esitluste ettekandmine.- Taga, et esitluste ettekandmise ajal täidetakst kohtadel hindamiselehti.	<ul style="list-style-type: none">- Kuulavad teiste esitlusi samal ajal nende hindamiselehti täites.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida läbi teiste kogemuste ning olles ise hindaja rollis.
II Lõpetav osa	5–10 min	<ul style="list-style-type: none">- Jälgi, et hindamiselehed saaksid lõpuni täidetud.- Teosta klassi parima projekti valimine (soovi korral).	<ul style="list-style-type: none">- Lõpetavad hindamiselehe täitmise.	<ul style="list-style-type: none">- Hinnata kaaslaste tööd.

12.3 KURSUSE KOKKUVÕTE JA ANALÜÜS

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Kursuse kokkuvõte, tagasiside ja õpikogemuse analüüs (lk 118, 120)

Tunni eesmärgid: õpilane

- analüüsib oma õpikogemust;
- annab kursusele tagasisidet.

Õpetaja eeltöö:

- valmistada ette tagasiside lehed (lk 120).

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Suuna õpilased meenutama kursuse alguses kirja pandud ootusi ja hirme.	- Meenutavad kursuse alguses kirja pandud hirme ja ootusi ning hindavad, kas need vastasid tõele.	- Meenutada hoiakuid kursuse alguses.
II Põhiosa	20–25 min	- Anna õpilastele täitmiseks tagasiside leht (lk 120). - Kui jääb aega, võid teha avatud vestlusringi, kus iga õpilane toob välja tema jaoks kõige huvitavamad momendid kursusel. - Samuti võid uurida, kes plaanivad oma projektid päriselt ellu viia, või millised soove ja eesmäärke on õpilastel kursuse lõpuks tekkinud.	- Täidavad tagasiside lehti. - Osalevad vabas vestlusringis kursuse ja projektide teemal.	- Analüüsida õpikogemust, anda kursusele tagasisidet.

12a.1 Muud rahastusvõimalused

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Muud rahastusvõimalused (lk 118–119)

Tunni eesmärgid: õpilane

- on teadlik muudest rahastusvõimalustest peale Erasmus+ programmi, oskab leida vajalikku teavet.

Õpetaja eeltöö:

- valmista ette selge ülesandepüstitus: mida nõuad esitlustelt, kust leida infot jne (lk 118);
- taga tunniks arvutite kättesaadavus.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5–6 min	- Anna õpilastele ülesanne: uurida ja valmistada ette esitlus rahastusvõimaluste kohta. Kindlasti tehke esmalt ühine e-dokument, millesse õpilased panevad kirja uuritavad rahastajad / programmid – see tagab korduste vältimise. Oma esitlustes võiksid õpilased kajastada rahastaja eesmärke ja prioriteete, rahastatavaid tegevusi, nõudmisi ja tingimusi, sh taotletava summa suurust, ning näidata ja kommenteerida ka taotlusvormi.	- Kuulavad õpetaja juhiseid.	- Häälestuda tunni teemale ja ülesandele.
II Põhiosa	20–25 min	- Suuna õpilased otsima infot teiste võimalike rahastusvõimaluste kohta ning nende kohta esitlust koostama.	- Asuvad tööle infootsingu ja esitluse koostamisega.	- Täita õpetaja antud ülesannet, leidmaks infot rahastusvõimaluste kohta.

12a.2 Muud rahastusvõimalused II

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Muud rahastusvõimalused (lk 118–119)

Tunni eesmärgid: õpilane

- on teadlik muudest rahastusvõimalustest peale Erasmus+ programmi, oskab leida vajalikku teavet.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	25 min	<ul style="list-style-type: none">- Lase õpilastel esitada eelmise tunni ettekanded.- Pärast ettekandeid võid välja tuua rahastusvõimalusi, mis jäid kajastamata.	<ul style="list-style-type: none">- Esitavad ja kuulavad esitlusi.	<ul style="list-style-type: none">- Jagada kogutud infot tunni teema kohta.
II Põhiosa	20 min	<ul style="list-style-type: none">- Algata analüüs: millised rahastusvõimalused sobiksid probleemidega, mida prooviti lahendada, ja ideedega, mis õpilastel olid.- Esmane arutelu toimub rühmades, tunni lõpus toimub ühine arutelu.	<ul style="list-style-type: none">- Osalevad aruteludes rühmasiseselt ja kogu klassiga.	<ul style="list-style-type: none">- Ühiselt analüüsida kuulatud informatsiooni, saada kasulikku lisainfot.

12a.3 Töö taotlusvormiga

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Taotlusvormi täitmine

Tunni eesmärgid: õpilane

- oskab oma ideed taotlusvormi raamistiku sobitada;
- jõuab koos rühmaga oma taotlusvormi arendamisel võimalikult kaugemale ja saadab selle Noorteagentuurile eelhindamiseks.

Õpetaja eeltöö:

- taga, et kõigil õpilastel on võimalik taotlusvormiga töötada (tõenäoliselt kõige mugavam arvutiklassis).

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5 min	- Selgita eesolevat ülesannet: jõuda oma taotlusvormiga nii kaugemale, et selle võiks saata eeltähtajaks Noorteagentuurile.	- Kuulavad õpetaja juhiseid.	- Häälestuda tunni teemale.
II Põhiosa	40 min	- Suuna õpilased oma taotlusvormidega töötama.	- Töötavad rühmas taotlusvormidega.	- Arendada taotlusvorm lõppjärku, saata see eelhindamisele.

12a.4 Külaline tunnis

Õppeaine: Rahvusvaheline projektijuhtimine

Klass: 10.–12.

Aeg: 45 min

Tunni teema: Külalistund

Kutsu külla Noorteagentuuri töötaja, Eestis viibiv Euroopa Solidaarsuskorpuse vabatahtlik või keegi, kes on ise noorteprojekti läbi viinud. Külaline jagab oma kogemusi, räägib üllatustest, vastab küsimustele.

Külalistunnile võib täpsema tunnikava seada vastavalt külalise eelistustele.

Tunni eesmärgid: õpilane

- seostab õpitud päriseluga ning otsib vastuseid seni vastuseta küsimustele.

Tunni osad	Kestus	Õpetaja tegevus	Õpilaste tegevus	Eesmärgid
I Sissejuhatav osa	5 min	<ul style="list-style-type: none">- Tutvusta külalist ning seda, millest ta rääkima hakkab.- Palu õpilastel kirjutada paberile üksteise alla 5 korda järgmisi küsisõnu ja -väljendeid: Miks? Mille pärast? Kuidas? Mil viisil?- Palu õpilastel kirjutada iga küsisõna taha küsimus, kokku 20 küsimust.- Seda ülesannet võib täita individuaalselt, paaris, grupis või ka roteeruvalt kogu klassiga.- Oluline on kirjutada palju küsimusi, et teemat mitmekülgset katta. Tavaliselt ei tule sisukad küsimused kohe esimeste seas – kui küsija on esimese pähe tulnud mõtte kirja pannud, siis edasise jaoks tuleb rohkem mõelda.- Palu õpilastel valida need küsimused, millele nad vastuseid teavad, ja tõmmata neile ring ümber.- Palu õpilastel valida need küsimused, millele nad üldse ei oskaks vastata, ja teha nende ette „linnuk“. Just neid küsimusi tasuks külaliselt küsida.	<ul style="list-style-type: none">- Moodustavad kursuse teemadel küsimusi, kuni jõutakse sisuliste küsimusteni.	<ul style="list-style-type: none">- Häälestuda külalist kuulama ja valmistuda küsimuste esitamiseks.
II Põhiosa	20 min	<ul style="list-style-type: none">- Külaline teeb oma ettekande, jagades isiklikke kogemusi.	<ul style="list-style-type: none">- Kuulavad aktiivselt.	<ul style="list-style-type: none">- Õppida külalise kogemustest.
III Lõpetav osa	15 min	<ul style="list-style-type: none">- Võimalda õpilastel külalisele küsimusi esitada. Enne tunni lõppu võib külaline küsida rühmadelt küsimusi ka nende projektide kohta.	<ul style="list-style-type: none">- Küsivad külaliselt küsimusi.	<ul style="list-style-type: none">- Saada vastused tekkinud küsimustele.

LISA. Aine hindamine

Tunnikavade koostajana jagan üht võimalikku varianti, kuidas ja milliste kriteeriumite alusel võiks antud valikainet hinnata. Lõplik otsus, kuidas hinnata õpilaste sooritust, tuleb teha ainet läbiviival õpetajal. Esimesel korral ainet läbi viies soovitaksin kasutada formaati arvestatud/mittearvestatud.

HINDAMISKRITEERIUM	OSAKAAL	Hindamiskriteeriumide määratlus
Osalemine aines	25%	Lävendi ületamiseks tuleb osaleda 35 tunnist vähemalt 20-s.
Osalemine rühmatöös	25%	Õpilasel on rühmas kindel roll ja ülesanne, mis ilmneb nii aine jooksul kui ka kokkuvõttes tagasisides kursuse lõpus.
Osalemine teiste rühmade tagasisidestamises	25%	Aine vältel toimub jooksvalt ka teistele rühmadele tagasiside andmist. Õpilane on andnud põhjalikku tagasisidet kõigile aines osalenud rühmadele. Minimaalne lävend sõltub sellest, mitu rühma valikaine raames tekib. Enamikel juhtudel peaks piisama vähemalt pooltele rühmadele tagasiside andmisest.
Aktiivne osalus tunnis	25%	Õpilane on osalenud mängudes, aruteludes ja muudes aktiivsetes tegevustes tunnis.

Teine võimalus on hindamiskriteeriumitena kasutada vahehindamist ehk projektlaata, lõpliku projektiidee esitlust kursuse lõpus ning taotlusvormi ennast. Sellisel juhul mõjutab iga õpilase hindamist rühma kui terviku sooritus.

